

FÖRSVARETS FORUM

FÖRVARSMAKTENS PERSONALTIDNING | NR 2/2019

NORTHERN WIND

EN UPPVISNING I NORDISK STYRKA

FVÖ 19 Flygvapnet vässade vinterförmågan

Sjöfarten ska skyddas **MARINEN ÅTER PÅ VÄSTKUSTEN**

NYA STRIDSUNIFORMER I höst börjar testerna

PLUS: SINAISOLDATERNA HEDRAS | VÄRNPLIKTSKONFERENSEN TILLBAKA | FÅKTARNA SLÅSS FÖR SIN SPORT
| FREDSMÄKLARE I KASHMIR | EDWIN – HÅRDROCKARE I FÖRSVARET

KVALIFICERADE ÖVNINGAR SOM IMPONERAR

VÅREN ÄR HÄR och med den har vi gått in i en intensiv övningsperiod. Genom övningar vässar vi försvarsförmågan och prövar förutsättningarna för samarbete med våra partnerländer. Övning ger färdighet. Detta nummer ger fin inblick i hur övningarna har genomförts och upplevts av er på plats.

På västkusten genomförde vi i början av mars en marin övning med fokus på att trygga fria sjövägar. Det har stor betydelse för vår gemen-

vår vardag och vi arbetar ständigt med att stärka säkerheten och förebygga olyckor. Det var en tung dag för oss alla. Det stöd vi alltid ska ge till varandra blir särskilt viktigt, inte bara i stunden utan också för en lång tid framöver.

FÖRSVARSMAKTEN VÄXER OCH utvecklas. Vi har just tagit del av en ny opinionsundersökning som visar på ett fortsatt stigande förtroende hos allmänheten. Era insatser ger

”Försvarmakten växer och utvecklas. Era insatser ger avtryck, varje dag och var de än sker.”

samma nationella försörjningstrygghet. Vid årets flygvapenövning i norra Sverige och nordvästra Finland övade svenska luftstridskrafter sin nationella försvarsförmåga mot en högteknologisk motståndare. Störst antal deltagare hade arméövningen Northern Wind i Norrbotten med totalt 10 000 personer. Två tredjedelar utgjordes av förband från Finland, Norge, USA och Storbritannien. Jag kunde på plats ta del av det avancerade övningsupplägget och professionalismen hos deltagande förband. Sammantaget genomfördes tre kvalificerade övningar inom de tre försvarsgrenarna, tillsammans med partnerländer, under en och samma månad. Det är imponerande!

Vi förlorade en kamrat under övningen Northern Wind. Insikten om att det värsta kan hända är en del av

avtryck, varje dag och var de än sker. Nu blickar vi fram emot Försvarsberedningens slutrapport som kommer att lägga grunden för vår verksamhet under nästa försvarsbeslutsperiod. Jag har varit tydlig med behoven. Vi vill skapa en bra grund för tillväxt i nästa period genom åtgärder som ett ökat antal värnpliktiga, fler verkansförband, ökad uthållighet i gråzon, en stärkt ledningsförmåga och ett utvecklat cyberförsvar.

Vi tar ständigt nya steg.

Micael Bydén
Överbefälhavare

S4 AKTUELLT

S10 PORTRÄTTET

Edwin erövrar världen med gruppen Metalite.

S22 SURFA SÄKERT

Must vill få dig att använda sociala medier bättre i ny kampanj.

S24 ISKALL EFFEKTIVITET

Nya flygstaben debuterade på Flygvapenövning 19.

S30 JÄRVATJEJER PÅ BERGA

Tuffingar testar en helg i marinen.

S33 OFFICERARE DRILLAS

Särskilda officersutbildningen en succé.

S34 ÖGAT I SKYN

Fjärrstyrda farkoster, ett högeffektivt sätt samla information.

S37 ELDDOP FÖR ELDLEDARE

Archerövning i Boden.

S38 DRÖMJOBDET

Fyra råd hur du skapar en attraktiv arbetsplats.

S44 VASSARE SAMBAND

Nya sambandscentraller i Uppsala, Enköping och Muskö.

S49 GRÖNLAND

Kämpar från bergspluton på sitt livs äventyr.

S50 UPPMARSCHEN

Snart är det dags för Aurora 20

S56 KRIG I PARADISET

Lars Olofsson är FN-observatör i Kashmir.

S60 FYS

Lär dig crawla

S62 TILL SIST

Kaffekultur i Mali och annat skoj.

S64 ÅSIKTEN

Rädda fäktningen!

S65 FÖRVALTAREN FÖRKLARAR

S66 KRÖNIKA

Dag tillbaka i Mali.

S67 BILDEN

Ombyta roller.

FÖRTROENDET VÅRT BÄSTA VAPEN

FÖRTROENDET FÖR FÖRSVARSMAKTEN växer. Det senaste året har det stigit med sju procent, nu har 54 procent av allmänheten ganska stort eller mycket stort förtroende för myndigheten. Det visar Förtroendebarmetern, en studie som görs årligen av Medieakademin. Förklaringen är rimligen Försvarsmaktens ökade verksamhet. Människor ser, och uppskattar, när militärer rör sig i deras hembygd. Ett exempel är det gamla lantbrukarpar jag pratade med under Northern Wind i Norrbotten. De bodde i en tätort, men åkte så ofta som möjligt ut till gården, som varit hårt drabbad av inbrott och stölder. Polisen är avvecklad, inga grannar i närheten. Men den här dagen kunde de inte klaga på bevakningen. Gårdsplanen kryllade av norska och amerikanska soldater. Gamlingarna njöt, ögonen glittrade och de småpratade med alla.

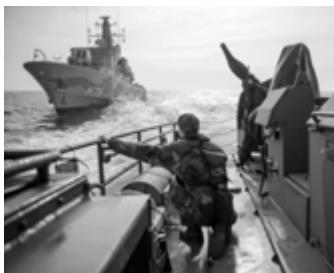
– Det här är det roligaste som hänt på länge. Så mycket liv och rörelse. Och alla är så trevliga, skriv det, sa damen till mig.

Northern Wind byggde inte bara militär förmåga. Kanske är det förtroendet som på sikt är det viktigaste.

Fredrik Helmertz
Redaktör, Försvarets forum

NORTHERN WIND. Unik storövning byggde nordisk förmåga. **S12**

SJÖFARTEN SÄKRADES. Göteborgs hamnar är livsviktiga för Sverige. **S40**

SINAI SOLDATERNA HYLLAS. Årets veterandag har fokus på Unef II. **S46**

SPETSKOMPETENS. Fäktningsmästerskapen avgjordes i Halmstad. För sista gången? **S52**

NY KAMPAJ SKA LOCKA UNGA KVINNOR

Försvarsmakten lanserar en ny kampanj för att locka unga kvinnor till organisationen. Temat är "Kom som du är" och visar upp flera färgstarka personligheter.

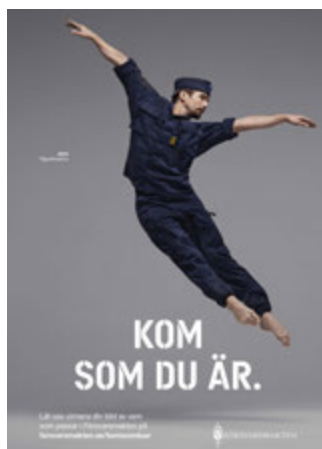
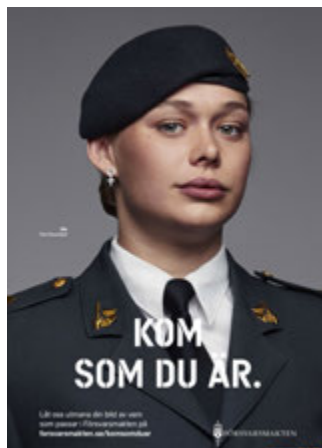
– Syftet är att ändra på en stereotyp uppfattning hur man ska vara i Försvarsmakten, säger Johan Landeström, marknadschef på Ledningsstabens kommunikationsavdelning.

Den primära målgruppen är kvinnor 16 till 23 år, en grupp som har visat sig vara svåra att attrahera. Undersökningar har visat att unga kvinnor ställer upp barriärer för sig själva.

– De är bland annat rädda för att inte klara av utbildningen, att misslyckas och de vill heller inte vara normbrytande. Därför söker man sig inte till Försvarsmakten, berättar Johan Landeström.

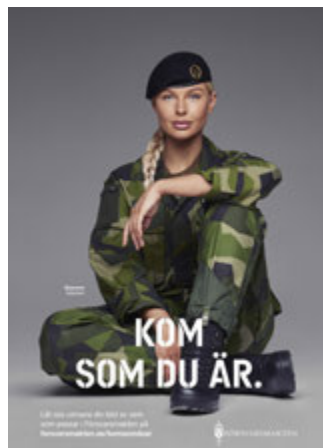
– Det är tväremot den attityd som vi ofta ser hos unga killar där inställningen snarast är "hur svårt kan det vara?".

FÖRSVARSMAKTEN RISKERAR därför att exkludera talangen hos halva befolkningen när man ska rekrytera till en växande organisation. Kravprofilen på många befattningar är annorlunda idag jämfört med tidigare. God utbildning och

mentala färdigheter efterfrågas mer.

Reklamkampanjen går mellan 29 april och 23 juni. Kampanjen kommer främst gå i digitala kanaler, men också

synas i utomhusreklam. År 2020 är målet att 20 procent av eleverna på Försvarsmaktens utbildningar ska vara kvinnor. <
Text Fredrik Helmertz/
Leds Komm

CITATET

"Eftersom vi inte kan förutspå framtiden måste vi vara beredda på det oförutsedda. Vi behöver en strategi för att hantera osäkerheten. Det har vi. Den strategin heter Nato."

Natos generalsekreterare **Jens Stoltenberg** i den amerikanska kongressen i samband med försvarsalliansens 70-årsdag.

ÄNTLIGEN NYA UNIFORMER!

Lättare och mer slitstarka. I höst startar testerna av de framtida nordiska stridsuniformerna.

Fältuniform 90 (bilden) sjunger på sista versen. Kontraktet på nya uniformssystemet skrivs under 2020. Första leverans 2023.

FOTO: ASTRID AMTEN/FÖRSVARSMAKTEN

U tvecklingen av Nordic combat uniform tar nu ytterligare ett steg framåt. Under fjärde kvartalet 2019 inleds brukartester av ett antal uniformstyper på ett urval förband. Uniformssystemet, som ska ersätta Fältuniform 90, kommer testas på I 19, Lv 6, Amf 1, F 17, Träng R och K 3 och är ett komplett system som omfattar allt från underkläder till ytterplagg. Plaggen ska ha full funktionalitet – oavsett kön.

PROJEKTET SKER I samverkan mellan Sverige, Finland, Norge och Danmark.

– Det har ett viktigt symbolvärde att de nordiska länderna gör saker ihop, säger major Magnus Hallberg, systemföreträdare personlig utrustning på Försvarsmakten.

– På det här sättet tar vi tillvara varandras kompetenser och i det långa perspektivet

sparar vi lite pengar.

Det uniformssystem som väljs ut kommer vara gemensamt för samtliga länder, endast färger och kamuflagemönster skiljer plaggen åt. För Sverige kan det bli aktuellt att byta kamuflagemönster.

Enligt kravställningen ska det nordiska uniformssystemet ha tre olika konfigurationer och klara skilda typer av klimat. Från öken och djungel till europeiskt klimat – där vädret skiftar betydligt mellan sommar och vinter. Det har också skett stora framsteg på det materialtekniska området som Försvarsmakten vill utnyttja. Uniformerna blir lättare och mer slitstarka. Packvolymen mindre. Dessutom är det ett uttryckligt krav att uniformen ska passa båda könen.

– Leverantörerna har löst det på skilda sätt. Antingen genom justerbarhet eller med olika storlekar, säger Mia Nilsson projektledare.

Det nordiska uniformsprojektet blir en jätteorder för den leverantör som till slut väljs ut. Värdet på upphandlingen är 400 miljoner euro. **Text** Fredrik Helmertz/Leds Komm

Magnus Hallberg och Mia Nilsson.

DÖDSOLYCKAN UNDER NORTHERN WIND UTREDS

Den tragiska dödsolyckan under övningen Northern Wind när en hemvärnssoldat blev överkörd av ett stridsfordon 90 utreds nu av flera myndigheter. Polisen, Arbetsmiljöverket, Statens haverikommission och Försvarsmaktens undersökningskommission, FMUK har påbörjat utredningar i olika grad med besök på olycksplatsen, intervjuer med berörda och insamling av faktaunderlag.

– Inga slutsatser är dragna ännu. Alla myndigheterna arbetar dessutom utifrån sina egna processer även om ett visst utbyte av information sker. Min ambition är att FMUK:s utredning ska vara klar sista september, säger Christer Tistam, chef för Försvarsmaktens säkerhetsinspektion.

RULLANDE GRANATKASTARE UNDER LEVERANS

Snabbare på att gruppera, skjuta och omgruppera. Nu rullas de första exemplaren av Granatkastarpansarbandvagn 90 ut på den mekaniserade bataljonen. Totalt kommer 40 fordon levereras. Granatkastarpansarbandvagn 90 (Grkpvb 90) består av en granatkastarfunktion påbyggd på ett Stridsfordon 90-chassi. Syftet är att de bandgående pjäserna ska ersätta dagens dragna pjäser. Eftersom all materiel och personal finns i vagnarna sänks tiden för gruppering från tio minuter till två.

FAKTA:

- >>> 120 mm granatkastare.
- >>> 56 granater i tornmagasinet.
- >>> Fyra personer i besättningen.

VÄRNPLIKTSKONGRESSEN TILLBAKA EFTER ÅTTA ÅR

För första gången sedan 2010 arrangeras en värnpliktskongress i Sverige. Omkring 100 ombud, minst lika många gäster och dignitärer, samt 15 funktionärer samlas på Elite Hotel Marina Tower i Nacka den 22–26 april för att lägga grunden till den växande pliktpersonalens nya medinflytandeorganisation. Samtliga grundutbildningsförband har under vintern utsett sina ombud genom direkta val på förbanden. Erik Arroy är projektledare vid Medinflytande för totalförsvarspliktiga på HKV Prod FPE UTB och har rest landet runt för att utbilda anställda och pliktpersonal om demokratifrågor och den kommande kongressen.

– Det har varit himla roligt. Det finns ett stort engagemang ute på förbanden. Det har varit många kandidater i valen och det gör mig glad, säger han.

KONGRESSENS VIKTIGASTE uppgift blir att ta fram en agenda, policy och riktlinjer för de kommande åren. Den ska också hantera motioner

som inkommit och dessutom utse ett nationellt råd eller nationella företrädare för organisationen. En viktig fråga är att byta namn på Värnpliktskongressen till något som bättre avspeglar den samlade rörelsen för alla totalförsvarspliktiga. Det mesta tyder på att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i framtiden kommer att kalla in civila för att göra grundutbildning. Kongressen ska bli en gemensam organisation för både militär och civil pliktpersonal.

Varför är det viktigt att pliktpersonal organiserar sig?

Med pliktsoldater följer också kravet på medinflytande. Här en omröstning vid kongressen 2006. NEDAN: Erik Arroy, Försvarsmaktens demokratiambassadör.

– Om tvång ska kunna vara ett legitimt instrument för personalförsörjning i ett demokratiskt samhälle, måste pliktpersonalen ha en möjlighet att påverka sin vardag. I synnerhet när det rör sig om farlig verksamhet, säger Erik Arroy.

Text Fredrik Helmertz/
Leds Komm

HEMVÄRNET BÄR UNIFORM PÅ JOBBET

Den 29 maj kanske barnen tas emot av en pedagog i uniform på förskolan. Och säljaren på bensinstationen serverar kaffe i kamouflage. För första gången arrangeras en "uniform-på-jobbet"-dag för att synliggöra och väcka intresse för hemvärnets verksamhet. Men det finns förbehåll. Hemvärnssoldaterna måste få tillstånd från sin arbetsgivare, företrädesvis skriftligt. Dessutom ska i första hand fältuniform m/90 användas.

Ta uniformen till jobbet. Men inte vapnet.

TRE TIPS FÖR BÄTTRE IT-VARDAG

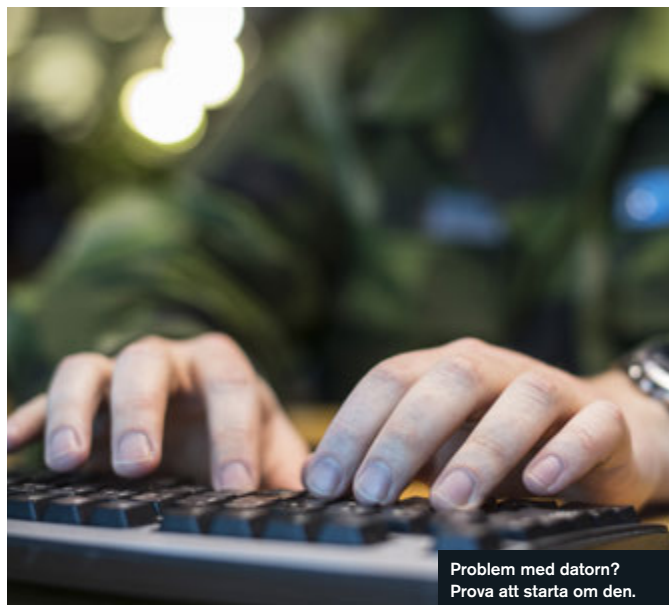

FOTO BEZAV MAHMOD/COMCAM

Problem med datorn?
Prova att starta om den.

Varje vecka tar servicedesk emot cirka 3 000 samtal från anställda som behöver anmäla ett fel eller få användarstöd. Oftast får man hjälp direkt. Men det finns saker du kan göra för att hjälpa dig själv medan du väntar.

1 Starta om datorn eller telefonen och testa om felet kvarstår.

2 Kontrollera om det bara är du som har felet. Fråga en

kollega i närheten.

3 Ta hjälp av den nya informationen på emilia med steg-för-steg-beskrivningar och vanliga frågor och svar.

Du hittar den nya användarinformation på emilia under Jobbstöd/IT & tele. Ring 0589-40 600 om du behöver stöd och hjälp i vardagen.

Text Stina Andersson/FMTIS

SIFFRAN

124

kvinnor sökte i år till Försvarshögskolans officersprogram. Den är en stark ökning jämfört med 2018 då 70 kvinnor ansökte. Den könsneutrala värnplikten anses vara en av flera förklaringar till intresset.

Totalt sökte 708 personer till årets officersprogram.

Sverige ingår i Pesco*, ett nytt europeiskt försvarssamarbete.

HALLÅ DÄR

NIKLAS JOHANSSON

EU-desken Leds InriIR

Vad är syftet med Pesco?

– Att utveckla och fördjupa det europeiska försvarssamarbetet. Sverige undertecknade i december 2017 avtalet tillsammans med 24 stater i EU. På det här sättet kan vi göra mer och bättre.

Som vadå?

– Rörlighet över gränserna är ett exempel. Materielsamarbetet ett annat. Vår förmåga att bemanna och genomföra snabbinsatser ökar. Vi har även sjösat en militärstrategisk ledningsfunktion i Bryssel.

Vad innebär det?

– Den motsvarar ungefär vår insatsstab. EU har pågående tränings- och mentoreringsinsatser i Mali, Somalia och Centralafrikanska republiken där den militärstrategiska ledningsfunktionen håller ihop insatserna från Bryssel.

Är det inte tillräckligt för Sverige att enbart samarbeta med Nato?

– Det finns ingen motsats mellan Nato och EU (Pesco). Allt syftar till att förbättra medlemmarnas militära förmåga. Det är även en fråga om nationernas resurser. Pengarna ska räcka till Nato, EU (Pesco) och FN. Alla vill hitta smarta lösningar som passar plånboken.

Vad händer under 2019?

– Eftersom det är EU-val i maj så sker inga stora beslut. I stället ska tagna beslut implementeras och konsolideras under året.

*Permanent Structured Cooperation

TJEJERNA TRIVDES HOS SÖDRA SKÅNINGARNA

Under en helg i februari fick ett tjugotal tjejer möjligheten att bära uniform som deltagare i Girls Military Camp på Södra skånska regementet (P7).

– Jag sökte hit för att det är något jag verkligen sett upp till, att jobba inom militären eller jobba med uniform. Då är det här jättebra att testa på, säger Ebba Nilsson från Höganäs som går andra året på gymnasiet.

GIRLS MILITARY CAMP är ett projekt för att attrahera fler kvinnor till regementet. Målet är att 30 procent av dem som rycker in år 2025 är kvinnor, mer än dubbelt så många som gör en grundutbildning idag på P7. Rekruteringskoordinator Jessica Ohrlander Lot är nöjd efter helgen.

– Tjejerna har kämpat på bra och det har varit en fin stämning i gruppen, säger hon.

Under helgen har deltagarna fått lära sig allt från hur

FOTO MARCUS NILSSON/FÖRSVARSMAKTEN

"Det var häftigt att få skjuta och åka pansarerrängbil", tyckte Amanda Sjöholm som gärna stannat längre hos P7.
VÄNSTER: Fältmässig makeup.

man bäddar sängen på rätt sätt till hur de olika vägarna in i Försvarsmakten ser ut.

– Jobbigast har varit att passa alla tider och alltid ha rätt saker i sin ryggsäck. Men det var häftigt att få skjuta och åka pansarerrängbil, säger Amanda Sjöholm som gärna hade stannat en vecka till.
Text & foto Marcus Nilsson/Försvarsmakten

PÅ NY POST

Försvarsmakten anställer **Jenny Ahlén** som fältprost i Försvarsmakten vid HKV Ins stabsavdelning från den 1 juli 2019 och tills vidare.

Överste Lars Jäderblom placeras som flygattaché i Washington D.C, USA, under tiden 1 augusti 2019 tills vidare dock längst till 31 augusti 2023.

Överste Ulf Jonsson placeras som försvarsattaché i Warszawa, Polen, under tiden 1 augusti 2019

och tills vidare dock längst till 31 augusti 2023.

Överste Richard Gray övergår den 25 mars till växeltjänstgöring vid Regeringskansliet/Försvarsdepartementet i Stockholm tills vidare dock längst till 18 augusti 2019. Från 19 augusti 2019 anställs Gray som specialattaché i befattning som militärrådgivare vid Sveriges ständiga representation vid FN i New York. Försvarsmakten

beviljar Gray tjänstledighet under samma tid.

Försvarsmakten förlänger placeringen av överste **Fredrik Zetterberg** vid Prod RPE Samo Luftvärnssektionen som sektionschef MRLv från den 1 oktober 2019 och som längst till 30 september 2020.

Försvarsmakten placerar **Andreas Grönkvist** som redovisningschef vid Leds Plan Ek på Högkvarteret från 5 mars 2019 tills vidare. Han

TRÄNGREEMENTET FÅR NY REGEMENTSCHEF

Den första mars tog överste Per Nilsson över befälet av Trängregementet efter överste Patric Hjorth.

– Det ska bli fantastiskt roligt att komma hit. Jag har en väldigt god känsla avseende förbandet och det bemötande jag har fått av medarbetarna, säger Per Nilsson.

Per Nilsson har tidigare varit chef för förband vid utlandsinsatser men aldrig hemma i Sverige och förväntningarna är stora.

Hela regementet samlades vid chefsbytesceremonin. HÖGER: Nya chefen Trängregementet överste Per Nilsson tar emot flaggan av arméchefen Karl Engelbrektson.

– Det kittlar lite i magen, det är ju en helt ny utmaning. Jag förväntar mig många nya intryck den första tiden eftersom jag inte jobbat med logistik tidigare. Jag förväntar mig också att alla jobbar för en jämställd arbetsplats så alla har lika bra förutsättningar för att kunna genomföra sitt arbete på bästa sätt. Jag kan inte nog trycka på att varje medar-

betare är oerhört viktig i arbetet med att utveckla våra krigsförband, säger han.

Text Caroline Karlsson/TrängR
Fotograf Martin Jansson/
Försvarmakten

befordras till CF5 vid tillträdet på denna befattning.

Försvarmakten placerar **Stefan Hallén** vid HKV Leds som sektionschef vid Totalförsvarsavdelningens Frivilligsektion från den 1 januari 2019 och tills vidare.

Försvarmakten placerar överste **Mats Blom** som projektsekreterare i Ledningsutredningen (LU 19) vid HKV Leds från 1 april tills vidare dock längst till 30 juni 2021.

Försvarmakten placerar överste **Lennart Widerström** som Deputy commander sector south west (DCOM SW), Minusma, Mali under tiden 1 april 2019 till och med 5 april 2020 eller som längst till tjänsten vid Minusma upphör.

Försvarmakten placerar kommandör **Anna-Karin Broth** som chef för utbildningsavdelningen vid HKV Prod från 1 mars 2019 tills vidare dock längst till 30 september 2022.

Försvarmakten placerar överste **Jonas Lotsne** som stabschef vid HKV Leds från 1 april 2019 tills vidare dock längst till 30 april 2022. Försvarmakten placerar regementsförvaltare **Fredrik Finér** vid HKV Prod RPE från 1 april 2019 och tills vidare.

Försvarmakten placerar regementsförvaltare **Thomas Grevholm** vid HKV Prod FPE från 1 juli 2019 och tills vidare.

PORTRÄTTET

METALLHÅRD MILITÄR

Edwins rockband Metalite gör oväntad succé

”Musiken har alltid funnits på ett eller annat sätt i mitt liv. Jag skriver låtar när jag får feeling, det är bara att ta upp mobilen och göra en liten inspelning. Det är skapandet som lockar, känslan att få till något så att det blir riktigt bra. Jag gillar det mesta som är kreativt: Foto, webbdesign och så vidare, jag tror det grundar sig i mitt dataintresse.

Jag jobbar på FMTIS i Kungsängen som driftingenjör (ISDL) och har gjort det sedan 1999. Just nu är jag inhyrd till internationella utbildningsenheten där vi framför allt utbildar de som ska till Mali. Musiken har funnits med länge, jag jobbade som DJ under skoltiden och sedan 2015 skriver jag eget material.

Jag fick hjälp av producenten bakom bland annat Amaranthe och Mustasch att spela in och mixa min första låt. Sen började jag skicka runt singeln till olika skivbolag och hade lite tur, för ett av de första jag kontaktade ville signa mig för ett helt album direkt. En jätterolig uppgift, problemet var att jag inte hade något band så jag fick börja leta medlemmar, replokal och allt det där. Det tog ungefär ett år och i slutet av 2017 släppte vi albumet Heroes in Time. Den första singeln sålde otroligt mycket över hela världen för att vara ett nytt band. Eftersom bandet bara är en hobby så finns det inga planer på att ge upp Försvarmakten för en musikkarriär. Än så länge.”

EDWIN PREMBERG

Ålder: 39 år.

Familj: Fru och två barn.

Bor: Kungsängen.

Aktuell: Som ledfigur i bandet Metalite.

Favoritband: Amaranthe.

Ingenjör, kompositör,
rockartist. Edwin
Premberg har många
strängar på sin gura.

NORTHERN WIND

FOTO EMI ÅKLUNDH/FÖRSVARSMAKTEN

Finsk sisu. Finländska
soldater tillbakarycker genom
Gruppenäsudden.

SLAGET OM NORRBOTTEN

STÄRKT NORDISKT SAMARBETE OCH VASSARE MILITÄR FÖRMÅGA. DET BLEV RESULTATET NÄR 10 000 SVENSKAR, FINLÄNDARE, NORRMÄN, AMERIKANER OCH BRITTER SLÄPPTES LÖS PÅ ETT OMRÅDE LIKA STORT SOM SKÅNE. NORTHERN WIND BLEV EN OVANLIGT REALISTISK ÖVNING.

Text **Fredrik Helmertz/Leds Komm**

DET VAR SENT på eftermiddagen och hade precis börjat skymma då 1923:e stridsvagnskompaniet från Boden fick kontakt med norrmännen. Svenskarnas stridsvagnar ryckte fram längs en trång väg och upptäckte att norrmännen hade minerat av vägen och försvarsgrupperat.

Vicekorpral Erik Fredriksson, 19 år och värnpliktig vagnchef, befann sig i en av vagnarna och kände hur adrenalinlet rusade i kroppen.

– Det blir så när man ser fienden. Plötslig händer det något och då har man bara en sekund på sig att reagera, berättar han.

Eriks pluton svängde ut på en myr och hittade en bra eldställning med fri sikt. På andra sidan myren såg de motståndarnas skyttesoldater, robotgrupper och stridsfordon. De svenska stridsvagnarna öppnade eld, samtidigt som

Erik Fredriksson, ställföreträdande plutonchef, 1923:e stridsvagnskompaniet.

pansarskyttekompaniet anföll norrmännen i flanken. Allt gick snabbt och effektivt.

– Vi slog ut stora delar av deras styrkor. Våra stridsvagnar var lite för tunga för att ta oss över myrarna så vårt pansarskytte fick ta sig runt och bekämpa norrmännen. Det var ett bra anfall.

Striden uppstod spontant?

– Ja, ganska. Vi hade tänkt att de skulle befinna sig på ett annat ställe, men genom spaning hade vi fått reda på var och hur de hade grupperat sig, säger han.

Konfrontationen var bara en av många strider och skärmytslingar under Northern Wind, en övning som utspelade sig på en yta motsvarande Skånes. Totalt 10 000 deltagare från Sverige, Finland, Norge, USA och England medverkade. Väder och geografi var krävande. Stora snömängder, tidvis stormvindar, sträng kyla och därefter plusgrader och regn. Kriget fördes till stor

FOTO OLE-SVERRE HAUGL/FORSVARET

Oändliga ytor, genomkorsade av smala skogsvägar. En stridsvagn 122 ur 192:a mekaniserade bataljonen rycker fram.

Ordergivning. Förläggningen ska försvaras mot en fientlig spaningspatrull. 32:a underrättelsebataljon i aktion.

FOTO ROBIN KRUGER/FÖRSVARSMAKTEN

Finska styrkor har precis upptäckt fientliga spaningssoldater och snart är striden ett faktum.

Soldater ur 192:a mekaniserade bataljonen genomför de sista förberedelserna på Lombens skjutfält innan övningen drar igång. Deras stridsfordon 90 har maskerats med granris.

Framryckning genom snön.
Två stridsfordon 90-vagnar ur
pionjärpluton återvänder efter att
ha minerat en mindre väg.

FOTO JESPER SUNDSTRÖM/FÖRSVARSMAKTEN

FOTO JESPER SUNDSTRÖM/FÖRSVARSMAKTEN

Övningen pågick dag och natt.

FOTO ROBIN KRÜGER/FÖRSVARSMAKTEN

”Jag hade förhoppningarna om att
vi skulle genomföra en bra övning.
Resultatet blev bättre.”

ÖVERSTE STEFAN SMEDMAN, ÖVNINGSLEDARE

Ensam vandring. Soldat ur 192:a
mekaniserade bataljonen under
förberedelserna på Lombens skjutfält.

FOTO EMI AKLUNDH/FÖRSVARSMAKTEN

FOTO MATTIAS HELLGREN/FÖRSVARSMAKTEN

de ut. Northern Wind gav
självförtroende och var en bra
värdemätare på att de klarar
sina uppgifter.

*Hur gick striderna mot den
norska brigaden?*

– Det kändes bra. Norrmännen var betydligt fler än vi, men då var det skönt att ha finländarna på vår sida. De hade mycket resurser som vi inte hade, exempelvis ingenjörer. De kunde också stötta med indirekt eld genom bland annat raketartilleri.

– Jag tycker vi krigade ihop oss bra med finländarna.

Övningsledaren överste Stefan Smedman sammanfattar:

– Jag hade förhoppningar om att vi skulle genomföra en bra övning. Resultatet är

bättre. Själva övningen är mycket lyckad. Framför allt tänker jag då på att vi tillsammans med fyra andra nationer har lyckats öva arméstridskrafter i ett scenario som påminner om väpnad strid.

– Sedan är det också så att det finns vinnare och förlorare på slagfältet. Och det tycker jag är bra för att det bygger vinnaranda. Att man verkligen vill bli bättre, säger han.

För Erik blev övningen en erfarenhet för livet. Dels självkännedom. Att vara igång dygnet runt, vänta och vaka, utsättas för både stress och tristess. Men också den sköna känslan att han klarade sina uppgifter.

– Jag tycker det gick väldigt

Soldat ur trosskompaniet på plats öster om Överkalix för att förbereda tankningsplats för bataljonens fordon.

FOTO JESPER SUNDSTRÖM/FÖRSVARSMAKTEN

”Det var skönt att ha finländarna på vår sida. De hade mycket resurser som vi inte hade, exempelvis ingenjörer.”

bra. Man lärde sig otroligt mycket jämfört med de andra övningarna.

Trots att Erik är värnpliktig har han befattningen ställföreträdande plutonchef. Något han gillar.

– Det är riktigt kul att få mer ansvar från cheferna, säger han.

Efter muck väntar utbildning på civilingenjörsprogrammet i Luleå för Erik. Om det inte blir officersprogrammet på Karlberg.

– Jag har inte bestämt mig vad jag ska göra. Har sökt till officersprogrammet och klarat lämplighetsbedömningen, antagningsbeskedet kommer i slutet av maj. Vi får se hur det blir. ◀

FOTO OLE-SVERRE HAUGLI/FORSVARET

Hårda bandage. Sjukvårdare beredd att stötta förbandet.

Kulsprutan förbereds. 32:a underrättelsebataljon.

FOTO ROBIN KRÜGER/FÖRSVARSMAKTEN

FOTO JESPER SUNDSTRÖM/FÖRSVARSMAKTEN

Rekryter ur pionjärplutonen har
precis minerat en mindre väg cirka
en mil öster om Överkalix.

Återsamling. Ledningsvagn ur
1921:a pansarskyttekompaniet,
Kalix kompani, i en korsning
strax öster om Överkalix.

Snökaos. Norsk soldat tar sig fram med snö till midjan. Det stora snödjupet skapade stora svårigheter för båda brigaderna.

Uppställning precis före övningen. Den 192:a mekaniserade bataljonen samlas och bataljonchefen håller tal. Förväntan i luften.

FYRA ERFARENHETER FRÅN NORTHERN WIND

Mats Ludvig, chef för den svensk-finsk brigaden, summerar:

1 Northern Wind var en tillämpad övning som medgav deltagande förband att fritt agera över ett 6 x 10 mil stort område med få begränsningar. Övningen var dessutom världens största instrumenterade övning, i stort sätt alla enheter hade simulatorer med skjut- och måldelar. Sammantaget blir det en ytterst unik övning som vi bör efterlikna i så stor grad som möjligt i framtiden.

2 Brigaden hade framgång vid flera tillfällen. En av de främsta orsakerna var chefernas förmåga att agera snabbt och offensivt när de uppfattade en möjlighet att exploatera uppkomna situationer, oftast genom aggressiva anfall. Detta kan bara åstadkommas genom att fortsätta vår fostran i uppdragstaktikens anda. Våra soldater, svenska såväl som finska, står sig väl i jämförelse med motståndarens och det har ofta varit soldaternas goda insatser som skapat de tillfällen som senare har utnyttjas av cheferna.

3 Kombinerade vapen visade sig outhärligt för att hantera den högteknologiska och dubbelt så stora motståndaren vi ställdes emot. Tack vare det finska bidraget förfogade brigaden över alla nödvändiga vapensystem, vilket försvärade för motståndaren att utnyttja enskilda systembegränsningar. Jag tänker särskilt på robotluftvärnet och ingenjörskompaniet. Det långgräckviddiga artilleriet som dessutom hade förmågan att lägga avståndslagda minor använde vi med stor framgång för att hindra motanfall.

4 Artilleri kombinerat med stridsvagnar understödda av stridsfordonsförband är centralt för att hålla emot motståndaren eller att avgöra. Stridsvagnens skydd och eldkraft i samverkan med artilleriets bekämpningsförmåga skapar möjligheter för chefer att avgöra om tillfälle ges.

VAD HAR DU LÄRT DIG UNDER NORTHERN WIND?

MATS INDSETH, hemvärnssoldat, 101

insatskompaniet, Lapp-landsjägarbataljonen. "Det har varit mycket fokus på uthållighet. Vi har pressats ganska ordentlig så här långt. Vår uppgift är att

försvara bron här bakom, men också spränga den om det behövs"

JENNY NORDIN, förare på en Stridsvagn-pansarbandvagn 90, Ledningsregementet. "Hittills

har det varit mycket rutin. Jag har fyra år i Försvarsmakten och deltagit i många stora övningar.

Generellt sover man mindre när man är på övning, men det går bra, kroppen vänjer sig."

OONA SEIKKULA, värnpliktig, Björneborgs

brigad. "Jag har lärt mig att det är väldigt jobbigt att åka skidor med en stor ryggskäck, vapen och utrustning som skaver, haha. Ännu har vi inte samarbetat så mycket med svenskarna. Vi har mest legat och spanat och ibland sprängt något."

SIRI STRÅBÖE, värnpliktig, artilleribataljon, Brigad Nord. "Det

har varit en bra övning, jag har lärt mig mycket. Vår uppgift är att hitta batteriplatser för artilleriet. Jag har ännu inte mött några svenskar eller finländare, men vi befinner oss också långt från frontlinjen."

AUSTIN MOATON, lance corporal, US Mari-

nes. "Landskapet häruppe är fantastisk, jag älskar det. Men vädet och klimatet är krävande, det är kallt och snöigt. Det har varit en ögonöppnande upplevelse att lära sig överleva och strida under de här omständigheterna."

KAMPANJ

SURFA SÄKRARE!

En ny kampanj i maj ska öka säkerhetsmedvetandet i bland annat sociala medier och andra IT-miljöer.

ENDAST FYRA AV tio försvarsmaktsanställda anser sig ha ett högt säkerhetsmedvetande. Även kunskaperna om vad som är skyddsvårt i den egna verksamheten brister och många har endast vaga uppfattningar om hotbilden. Det visar Säkerhetskontorets egna rapporter liksom en Demoskopundersökning som genomförts.

För att öka säkerhetsmedvetandet och höja kunskapen om hur man beter sig säkert i bland annat sociala medier och andra IT-miljöer genomför Säkerhets-

kontoret en kampanj i slutet av maj. Målgruppen är främst anställda i Försvarsmakten, men tanken är att budskapen ska nå övriga försvarsmyndigheter.

ÄVEN ÖPPEN INFORMATION KAN VARA OLÄMPLIG ATT SPRIDA

– IBLAND BJUDER Försvarsmaktens personal på för mycket information och därför behöver vi öka kunskapen om vad som är skyddsvårt. Min förhoppning är att kampanjen ska leda till att var och en får sig en tankeställare och att vi gemensamt höjer gardens, säger kommandör Jan Kinnander, chef för Must Säkerhetskontoret. Ett tiotal nationer

bedriver just nu olaglig under rättelseverksamhet mot Sverige och Försvarsmakten. Syftet är bland annat att kartlägga Försvarsmaktens personal och bedöma Sveriges operativa förmåga och tekniska utveckling.

Jan Kinnander menar att det egentligen inte är den hemliga informationen som är problemet. Alla vet att man till exempel

inte ska publicera hemlig information på Facebook. Däremot känner inte alla till att även öppen information kan vara olämplig att sprida:

– En stor mängd öppen information kan bli en guldgruva för någon som har fel avsikter.

FOTO JIMMY CROON/CONGAM

Jan Kinnander,
chef för Must
Säkerhetskontoret

FOTO: JOHAN LUNDAHL/COMCAM

Därför vill jag uppmana alla att hantera även sådan information med gott omdöme, säger Jan Kinnander.

FORTSÄTTNINGEN PÅ EN SVENSK TIGER

SÄKERHETSKONTORET HAR under åren stått bakom ett antal kampanjer. "En svensk tiger" är den mest kända, men långt ifrån den enda. Den genomgående uppmaningen i kampanjerna har varit att vara försiktig med vad man säger. Budskap som "Numera talar alla öppet om allting, men inte om tjänstens förstås. Tänk på tystnadsplikten" och "Inte pratsam, men vaksam" är exempel på detta. ◀

Text **Elisabeth Bitterlich/Must**

SÅ AGERAR DU IT-SMART

1 Tänk på att du är intressant enbart av det faktum att du är försvarsanställd. Även om du inte kommer i kontakt med hemliga handlingar har du sannolikt ändå tillgång till information som är intressant för en motståndare.

2 Publicera inte information som kan vara känslig eller användas för att utnyttja dig, dina anhöriga, kollegor eller Försvarsmakten.

3 Acceptera endast vänfrågor på sociala medier från personer du känner eller har träffat.

4 Var försiktig med att dela information i så kallade slutna Facebook-grupper. Var medveten om att information som delas här kan spridas även utanför gruppen.

5 Ha inte vanliga samtal eller mobilsamtal om känsliga saker på fel ställen, till exempel på bussen eller caféet.

SÄKERHETSSKYDDET STÄRKES I NY LAG

» Sedan 1 april finns en ny säkerhetsskyddslag. Den skärper kraven på myndigheter och företag att skydda känslig information och verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet.

» Viktiga förändringar är att ansvaret för säkerhetsskyddet tydliggörs, säkerhetsskyddsanalysen får en central roll, informationssäkerhetsklasserna ersätts av säkerhetsskyddsklasser (kvalificerat hemlig, hemlig, konfidentiell och begränsat hemlig), skyddet för utkontraktering förstärks och att signalskyddet får en tydligare plats i säkerhetsskyddet.

Här är de nya telefonerna

I artikeln *En kryptisk historia* (Försvarets forum 1/2019) blev det fel uppgifter när det gäller Försvarsmaktens nya mobil med säkert tal. Namnet på den nya telefonen är

Robot mobil.

En annan telefon som är under utveckling heter Tiger telefon

Så här ser telefonerna ut:

Robot mobil. Är godkänd för säkert tal och sms upp till Hemlig/Restricted (begränsat hemlig). Den driftsattes tidigare i år och ska i första hand stödja myndighetsledningen och högre chefer.

Tiger telefon. Den kommer att vara godkänd för tal ända upp till och med Hemlig/Secret och ska finnas tillgänglig 2020 (enligt nuvarande plan).

FVÖ19

ISKALL EFFE

KTIVITET

STRIDSPILOTER ÖVADES I ARKTISK MILJÖ

Text Kristoffer Olofsson/Försvarsmakten

Piloten i sin JAS 39 Gripen fäller facklor för att avleda anfall från värmesökande robotar.

FOTO FÖRSVARSMAKTEN

DEN 22 MARS förflyttade sig lejonparten av hela flygvapnet till landets norra delar för att genomföra Flygvapenövning 19. Den nyetablerade flygstaben fick leda svenska och finska flygstridskrafter för första gången.

I Rovaniemi, norra Finland, visar termometern minusvärden och snön yr. Två flygtekniker

De svenska styrkorna utgick i sin tur från Kallax, Jokkmokk och Vidse. Vid Kallax baserade finska stridsflygplan och helikoptrar för att vara en integrerad del av det svenska luftförsvaret. Svenska flygbasjägare ingick dessutom i finska helikopterbesättningar och genomförde gemensamma insatser kopplat framförallt till arméövningen, Northern Wind. Det finsk-svenska sam-

VÄNSTER: Våra stridsflygplan är en oersättlig resurs. Hög kontroll på funktioner är ett krav. FOTO HELENE NYBERG/FÖRSVARSMAKTEN. **MITTEN:** 71:a stridsflygdivisionen från F7 i Såtenäs har landat in på Vidsebasen. FOTO LASSE JANSSON/FÖRSVARSMAKTEN. **HÖGER:** Ett något bister vinterklimat mötte den svenska flygpersonalen på flygbasen i Rovaniemi. FOTO JOHN LIDMAN/FÖRSVARSMAKTEN.

ker skyndar genom snöstormen för att möta upp en Jas 39 GripenD som precis landat på den finska flygbasen efter att ha genomfört ett anfall på andra sidan den svenska gränsen. Enligt övningsscenariot är de i krig med Sverige.

Mellan den 22 och 27 mars var 72:a stridsflygdivisionen baserade på den finska flygbasen i Rovaniemi. Tillsammans med Fighter Squadron 11, Lapland Command genomförde de flyganfall mot Sverige under övningen. Länderna har samarbetat under lång tid och exempelvis genomfört Cross Border Training (CBT) tillsammans sedan början av 2000-talet.

arbetet är prioriterat och flygvapnet har övat tillsammans med Finland i respektive lands nationella flygvapenövningar sedan 2016 som en del av det fördjupande samarbetet.

SNÖ, IS OCH MÖRKER

ÅRETS ÖVNINGSOMRÅDE vittnade även om ytterligare en av målsättningarna med övningen; att öva flygförbandens förmåga att lösa huvuduppgifter i vintermiljö. Detta har man inte gjort sedan 2013 och i synnerhet basförbanden har under dagarna behövt förhålla sig till försvårande faktorer som snö, kyla, is och mörker. Fredrik Andersson, plutonchef vid 122:a flygunder-

En mixad rote med JAS 39 Gripen
och F18 Hornet.

FOTO KRISTOFFER OLOFSSON/FÖRSVARSMAKTEN

JAS 39D är en dubbelsittsig version av Gripen.

OVAN: Vinterväder vid start på Vidsel flygbas.

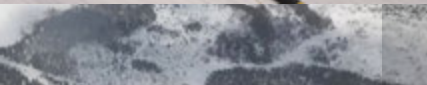
FOTO LASSE JANSSON/FÖRSVARSMAKTEN. NEDAN: En finsk NH90 helikopter från Utti Jaeger Regiment startar med svenska flygbasjägare ombord.

FOTO LOUISE LEVIN/FÖRSVARSMAKTEN

VÄNSTER: Klargöringspersonal tar vid efter utfört uppdrag. FOTO LASSE JANSSON/FÖRSVARSMAKTEN. MITTEN: Räddningsstyrkan vid Kallax flygplats övar undsättning av en trafikskadad person. FOTO LOUISE LEVIN/FÖRSVARSMAKTEN. HÖGER: Chefen för Flygvapnet, generalmajor Mats Helgesson övar ledning av sin nya flygstab för första gången. FOTO KRISTOFFER OLOFSSON/FÖRSVARSMAKTEN.

”Vi har nu väldigt många kompetenser samlade vilket ger goda förutsättningar för en bättre, smidigare och effektivare ledning.”

MATS HELGESSON, FLYGVAPENCHEF

hållspluton vid F7, var baserad i Rovaniemi under övningen. Han förklarar att klimatets extremer alltid innebär särskilda åtgärder.

– I kylan handlar det bland annat om att avfrosta planen, varmköra dem och se till att

flytta runt dem på basen så de turas om att stå skyddade i uppvärmda hangarer. Det är alltid nyttigt att öva, inte minst i kyla och vinter, säger han.

NYA FLYGSTABEN ÖVADES

YTTERLIGARE EN övningsprioriterad målsättning har varit att utveckla luftstridskrafternas ledningsförmåga inom ramen för den nya flygstaben.

– Det har varit väldigt lärorikt och nyttigt för oss alla, inte minst för mig som inte gått övad i befattning på flera år. Det jag kan konstatera efter vår första övning är att vi nu har väldigt många kompetenser samlade vilket ger goda förutsättningar för en bättre, smidigare och effektivare ledning, säger flygvapenchefen, generalmajor Mats Helgesson. ◀

FVÖ 19 I SIFFROR

»» ÖVNINGSOMRÅDE: Norrbotten och nordvästra Finland.

»» ANTAL DELTAGARE: 2500 personer

»» TOTALT ANTAL FLYGTIMMAR FÖR SVENSKT OCH FINSKT STRIDSFLYG:

Cirka 1 000 timmar

»» TOTALT ANTAL FLYGTIMMAR FÖR SVENSKA OCH FINSKA HELIKOPTRAR:

Cirka 100 timmar

»» AKTIVA FLYGBASER I ÖVNINGEN:

Jokkmokk, Vidsel, Kallax, Rovaniemi.

A group of five young women are running on a paved path outdoors. They are wearing dark winter jackets, dark pants, and various winter hats. The woman in the center is looking back over her shoulder. In the background, there is a large industrial structure with stairs, a white car, and a body of water under a blue sky with some clouds.

JÄRVATJEJER

PROVA-PÅ-HELG MED SKRATT OCH GEMENSKAP PÅ BERGA

MÖNSTRAR PÅ

KLOCKAN ÄR 06:00 och låten *Dead Ringer for Love* av Meat Loaf strömmar ut från högtalar-systemet ombord på HMS Trossö. Det var kanske inte så deltagarna på prova-på-helgen trodde att helgen skulle börja, men för flottister finns det en stark koppling mellan låten och

purrning.

19 yrvakna tjejer får informationen att de har 15 minuter att klä på sig. På schemat står det att Brak ska genomföras 06:15. "Står det Bråk på schemat?" frågar en av deltagarna. "Nej, Brak. Det står för bål, rygg, armar och knän", förklarar en av instruktörerna. Morgonen

ska börja med att genomföra hederlig klassisk fysisk träning. I takt och med ekot från orden böj och sträck i fartygens korridorer har nu prova-på-helgen börjat.

Fjärde sjöstridsflottiljens kvinnliga nätverk Grym (gemenskap, rekrytering, yrkesvägledning och mentorskap)

INTEGRATION

Känn trycket. Gruppen övar brandsläckning ombord. HÖGER: Övning att laga hål i skrovet. NEDAN: På stridshinderbanan lär tjejerna sig att samarbeta och övervinna hinder som verkar omöjliga.

har som en del i sitt arbete att attrahera fler kvinnor till anställning i Försvarsmakten genomfört flera prova-på-helger för enbart kvinnliga deltagare. I år utvecklades konceptet tillsammans med Amfibieregementet med målet att nå kvinnor i utanförskapsområden. Deltagarna kom från områden kring Järvafältet (Husby, Tensta, Rinkeby och Hjulsta). Syftet var att synliggöra Försvarsmaktens arbete för en målgrupp som inte visar intresse för tjänstgöring i Försvarsmakten. Enligt TRM (Totalförsvarets rekryteringsmyndighet) kryssar få kvinnor i de här områdena ja till mönstring.

FOLKFÖRANKRING VIKTIGT

PROVA-PÅ-HELGEN handlar om att skapa folkförankring i en del av samhället där Försvarsmakten annars inte är närvarande. Trovärdighet är viktigt och nödvändigt inte bara som organisation, utan även som medarbetare och

människor.

– Det viktigaste med helgen är informationsspridningen och att deltagarna får en möjlighet att lära känna människor bakom uniformen. Det är svårt att få alla med oss om de inte förstår vad vi gör, varför

vi gör det och vilka vi är, säger Ida Karlsson som till vardags arbetar som vapenteknisk officer ombord på HMS Helsingborg.◀

Text **Rebecca Landberg/**
Fjärde sjöstridsflottiljen
Foto **Astrid Amtén**

VARFÖR VILLE DU TESTA EN HELG HOS MARINEN?

EBRU, 23 år, ekonom.

"Jag känner ingen

som har gjort värnplikt eller har varit i det

militära. Det är svårt att få ett intresse och förstå vad värnplikt handlar om när man inte känner någon som kan berätta om det. Det här var ett bra sätt att få träffa kvinnliga militärer som man kan relatera till.

FRIDA, 19 år, studerande.

"Jag älskar att testa

nya saker och utmana mig själv. Jag är

spontan och vill lära mig så mycket som möjligt. Helgen har varit givande och jag har lärt mig vad Försvarsmakten gör. Men en helg är för kort tid! Det borde vara minst fem dagar!"

Elisabeth, 23 år, lärarstudent.

"Tanken att få testa på

att vara militär var lockande. Jag har inte

förstått att vi får och kan komma in i det militära. Har haft uppfattningen att jag inte har det som krävs, att jag inte är tillräckligt stark eller snabb. Dessutom, hur kan man söka till militären om man inte vet om man kommer att gilla det?

OFFICERARE DRILLAS I SOLDATLIV

Särskilda officersutbildningen (Sofu) är en ny väg för akademiker till Försvarsmakten.

OM MAN INTE har ätit på tre dagar behövs inga kryddor för att nyslaktad ren ska vara himmelskt gott. För åtta dagar sedan lämnade de logementet för att tillbringa elva dagar ute i fält. Sedan dess har de bland annat skjutit pansarskott, övat grupps strid skarpt och levt under svåra förhållanden i den snöiga terrängen runt Boden.

Även om humöret präglas en aning av mat- och sömnbrist är stämningen sammanbitet positiv. Alla hugger i och hjälper till för att gruppen ska lyckas bygga nattens bivack i tid.

FOKUS PÅ CHEFSSKAPET

KURSDELTAGARNA HAR LEVT tillsammans under tre månader i Boden. Under ledning av Livkompaniet på I 19 genomför de militär grundkurs som en del av sin särskilda officersutbildning – Sofu. De är alla nyanställda officerare som inte har gjort grundutbildning.

Strapatsovningsen de är ute på är avslutningen på kursens tre månader långa soldatdel.

– Det har varit riktigt jobbigt med kylan. Vi hade 30 minus under ett antal veckor och vi har varit ute den mesta delen av tiden. Samtidigt är det bra att det är tufft för vi lär oss mycket och för vår trovärdighets skull, säger Julia Geine, Försvarsmaktens underrättelse- och säkerhetscentrum.

Kursen är ungefär som en vanlig grundutbildning, fast med fokus att alla deltagare ska bli chefer.

– Vi har övat chefskap från första dagen, och det blir

mycket diskussioner om varför saker görs på ett visst sätt. Instruktörerna är noga med att förklara vad vi måste tänka på när vi ska leda andra, berömmar Leo Andersson, Fjärde sjöstridsflottiljen.

MOGNA OCH KLOKA REKRYTER

ELEVERNA ÄR EN brokig skara. Pilot, ubåtsofficer, underrättelseofficer, ubåtsjaktsofficer är några exempel. Även om de har gedigen erfarenhet från andra verksamheter måste de alla lära sig vara soldater för att sedan kunna jobba som officerare.

– Det märks att de är lite äldre och mognare än rekryterna på en vanlig grundutbildning. De lär sig fort och vill verkligen göra sitt bästa, säger övningsledare, förste sergeant Jonathan Eriksson.

– Alla håller måttet och gör det bra. Det märks att de anställts för att de är kloka och kan tänka. Ibland blir det kanske till och med lite för mycket tänkande och frågande, skrockar kompanichefen, kapten Jon Senbom, med glimten i ögat.

Efter soldatskedet är det gruppbefälsutbildning fram till sommaren. Under sommaren fortsätter deltagarnas Sofu med plutonchefskurs som genomförs

Konsten att bygga en bivack. Rekryterna får lära sig hur man överlever i ödemarken. NEDAN: Julia Geine njuter av nyslaktad ren.

försvarsgrensvis. Därefter är det kurs vid Försvarshögskolan om den teoretiska kärnan i officersprofessionen. Efterhand som utbildningen pågår ansluter fler och fler nyanställda fänrikar.

– De här kommer klara sig bra. Det är ett kanongång som får riktigt bra utbildning, menar Jon Senbom.

Bivacken har fått godkänt och snart är det dags att försöka få lite sömn på granriset. I morgon väntar snabbmarsch och isvakbad, vilket de numera mätta eleverna är lyckligt ovetande om. ◀

Text & bild **Patrik Elisson/Leds Pers**

Taktisk UAV görs
startberedd.

ÖGÅT I SKYN

Med hjälp av en fjärrstyrd luftfarkost kan TUAV-plutonen snabbt, effektivt och förhållandevis billigt samla in och bearbeta stora mängder information om ett område.

TVÅ PERSONER SITTER tätt jämte varandra i ett litet rum fullt av skärmar och reglage. På en av skärmarna syns en kolonn stridsfordon rulla fram på en väg. Sakor som fordonens typ, färdriktning och

annan information dokumenteras för framtida analys. Den här processen upprepas igen och igen, innan kameran och den fjärrstyrda farkosten den sitter på, återvänder till landningsbanan efter dagens flyguppdrag. TUAV är på väg hem.

ERFAREN PLUTON

TUAV (TAKTISK UAV) är en fjärrstyrd luftfarkost som med sitt fågelperspektiv och avancerade sensorer kan samla in

stora mängder information. Informationen sänds tillbaka till markkontrollstationen, där farkosten styrs av en pilot och en sensoroperatör. Informationen skickas sedan vidare till en inhämtningsgrupp där underrättelsepersonal analyserar innehållet, vilka i sin tur kan ge nya direktiv till markkontrollstationen för att styra vart kameran ska titta närmast.

– TUAV är väldigt intressant att leda då det är en tänkande pluton. Det finns en stor bredd

av kompetenser inom plutonen. Förutom piloten och sensoroperatören som flyger farkosten, finns också flygtekniker, mekaniker, ledningssoldater, bildtolkar och underrättelseofficerare. Många av dem har också flera utlandsinsatser under bältet, berättar plutonchefen Peter Asplund.

VIKTIG I UTLANDSINSATSER

MED DEN STORA mängd information som insamlas kan mot-

ståndarens framryckningsvägar kartläggas och farkosten kan också användas för leda in både flyg och artilleri för att bekämpa olika mål. Men den kan också samla in information för civila eller fredsbevarande intressen, som att räkna hur många brunnar det finns i en provins eller upptäcka skogsbränder under värmeböljor.

Peter började arbeta på TUAV direkt efter officersutbildningen och hamnade nästan direkt i

hetluften, bokstavligen talat. TUAV användes i Försvarens insatser i både Afghanistan och Mali och Peter deltog själv under två maliinsatser. En tuff period att vara ny på jobbet, då raketattacker mot campen skedde flera gånger.

– Det var en ögonöppnare. Att stå där som nybliven fänrik utan egen stridserfarenhet och ta hand om personal som var nervös och orolig var en uppgift som man fick tackla med öppenhet och ödmjukhet, berättar Peter.

Efter flera år utomlands

”TUAV är väldigt intressant att leda då det är en tänkande pluton. Det finns en stor bredd av kompetenser inom plutonen.”

Hjälpmekaniker förbereder farkosten.

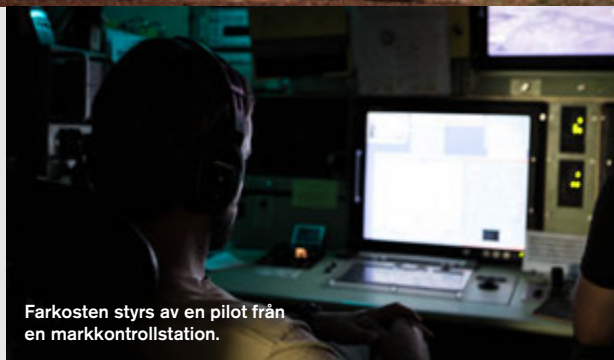
Peter Asplund under insatsen i Mali.

TUAV 03, Örnen startar från ramp någonstans i Sverige.

TUAV på väg ut på nytt uppdrag.

Farkosten styrs av en pilot från en markkontrollstation.

En hjälpmekaniker arbetar på den propellerdrivna farkosten.

” TUAV kan också samla in information för civila eller fredsbevarande intressen som att räkna hur många brunnar det finns i en provins eller upptäcka skogsbränder. ”

är K3s TUAV-plutoner idag hemma i Karlsborg med fokus på nationellt försvar och att bedriva informationsinhämtning mot en kvalificerad motståndare. Förbandet är därför inne i en expansiv fas och många av dess befattningar är öppna för ansökan. Mer information finns på Försvarsmaktens portal för lediga jobb. ◀

Text **Robin Krüger/K3** Foto **Christoffer Landström/Försvarsmakten**

FAKTA **TACTICAL UNMANNED AERIAL SYSTEMS (TUAV)**

» Samlingsbegreppet för dessa system är UAS (Unmanned Aerial Systems). Själva farkosten benämns ofta UAV (Unmanned Aerial Vehicle). Försvarsmakten delar in dagens UAV-system i två kategorier.

» SUAV (Stridstek-

nisk UAV) är små farkoster som ofta kastas för hand upp i luften och flyger i cirka en till två timmar för att skapa en överblicksbild av omgivningen. De finns på flera av manöverförbanden.

» TUAV (Taktisk UAV) är betydligt stör-

re farkoster vilket ger högre hastighet, större räckvidd och mer avancerade sensorer. Denna typ av system finns i dagsläget vid underrättelsebataljonen för att samla informationsunderlag till andra förband och staber.

ELDLEDARE FICK SITT ELDDOP

Årets brigadunderstödsövning i Boden vässade förmågan till indirekt eld.

ORDERN HAR KOMMIT. K3:s spaningsplattform Korpen har startat. Fallskärmsjägarpatrullen gör sig redo att inleda eldsignalering. Eldobservatören riktar sin blick i specialkikaren och spanar mot målområdet. Patrullchefen studerar bilden som den flygande spaningsfarkosten förmedlar. Några minuter senare hörs dova knallar i fjärran och artilleripjäserna har avfyrat ett lag granater.

Mindre än en halvminut senare exploderar målet, ett kalhygge, i kaskader av snö och jord.

JÄGARFÖRBAND TESTADES

ETT MER BESKRIVANDE exempel på hur kedjan inom funktionen indirekt eld genomförs är svår att hitta. Korpen som är K3:s flygdivisions obemannade spaningsfarkost har pekat ut mål i terrängen, eldledaren i jägarpatrullen har tagit ut koordinaterna på målet som ska bekämpas med lämplig eldinsats. Artilleriregementets Archerpjäser avfyras efter att varje pjäs fått korrekt skjutdata och granater är i målet inom loppet av ett par minuter.

– Det är denna typ av funktionskedja inom indirekt bekämpning som vi vill öva fullt ut när vi genomför vår brigadunderstödsövning. Det är också mycket bra att vår specialistpersonal ges möjlighet att öva bekämpningsuppdrag med funktioner som inte har indirekt eld som huvuduppgift, till exempel fallskärmsjägare eller andra jägarförband, förklarar övningsledaren, överstelöjtnant Stefan Svensson.

Att befästa och utveckla en

Archer i vinterkamouflage.

Archerpjäsgruppen under avfyrning.

funktions förmåga har hög prioritet inom Försvarsmakten och armén. Ett sätt är att genomföra övningar med förband inom samma funktion. Årets brigadunderstödsövning samlade merparten av landets förband inom funktionen indirekt eld. Under en knapp vecka i slutet av februari fanns A9:s artilleribataljon, granatkastarplutoner från K3 och Amf 1 samt ett antal eldledargrupper från

I 19, Livgardet, Amf 1, K3 och P 18 i aktion på Bodens södra skjutfält.

– Samövning med de allra främsta inom funktionen är mycket värdefull. För flera av våra eldledarelever är detta deras elddop med artilleripjäser, säger kapten Henrik Bjelkow, som leder K3:s enheter under brigadunderstödsövningen. ◀

Text och foto **Stefan Bratt**

Glädje och stolthet.
Positiva effekter av en
attraktiv arbetsplats.

DRÖMJOBET

Hur skapar du en högeffektiv arbetsplats där alla trivs och utvecklas? Här är fyra tips.

FÖRSTÅELSE. VILJA. Uthållighet. Detta är byggklossarna för ett långsiktigt arbete med att förändra kultur och beteenden.

Försvarsmakten har gott om kunskap och möjligheter att genomdriva åtgärder inom jämställdhet och likabehandling. Chefer med personalsvar uttrycker tydligt att personalen är den viktigaste resursen. Som myndighet vet vi vad vi vill åstadkomma. Men för att fullt ut

vara en attraktiv arbetsgivare dit män och kvinnor söker sig och där båda könen kan nå sin fulla potential krävs förståelse snarare än faktakunskap och personlig vilja vid sidan om chefsbeslut. På så sätt kan var och en av medarbetarna vara med och skapa uthållighet istället för att genomföra enstaka satsningar eller projekt.

CARL JUNGWALLIUS

Hanna Jungwallius,
rådgivare åt Leds
Pers och FM 2025.

Efter ett och ett halvt år med örat inåt i myndigheten och på alla hierarkiska nivåer så verkar ett antal generella metoder fungera särskilt väl. När dessa samverkar så tycks förbandet

eller arbetslaget komma ännu längre med att bli en attraktiv arbetsplats och öka sin operativa effekt. Kortfattat kan man sammanfatta framgångsfaktorerna så här:

1 En öppen och ansvars- tagande professions- kultur som skapar ökad tillit inåt och förtroende utåt. I de här arbetslagen intresserar man sig för och diskuterar vad det innebär att tillhöra den militära professionen och vilka förväntningar som ställs på den. Man lyckas ta tillvara på professionens styrkor: viljan att lösa uppgiften, att identifiera sig med yrket och att

ASTRID AMTÉN/LED S KOMM

få göra skillnad nationellt såväl som internationellt. Samtidigt är man mottaglig för att det som kan vara professionens styrka också kan bli dess svaghet. Man är dessutom beredd att välja aktiviteter vars resultat kan vara svårare att mäta och ligger längre bort och man ser till att aktivt inkludera samtliga personalkategorier i arbetet, oavsett om man bär uniform eller civila kläder.

2 En personal- och kompetensutveckling som gynnar en mångfald av erfarenheter och bidrar att utveckla vassare lag. Här

verkar viktiga delar vara att se personalens potential, att inte i första hand rekrytera sin spegelbild och att se till att kompetensutveckla hela laget. Man ser sina civila, avtalsanställda, specialister, frivilliga, officerare och reservofficerare som värdefulla utifrån sina olika kunskaper och erfarenheter. Man skapar utrymme för mentorering och handledning. Man ställer höga krav på och bekräftar instruktörens roll.

normer och praxis utan att peka ut eller skuldbelägga någon part.

4 Man har en helhetssyn på förmågeutveckling och fattar beslut som gör att materielen, personalen och en levande värdegrund hänger samman när man arbetar med fredsuppgifter såväl som uppgifter under insats, kris och krig. Det verkar öka förmågan för hela arbetslaget eller förbandet när en chef förstår vik-

”Det gäller att aktivt inkludera samtliga personalkategorier i arbetet, oavsett om man bär uniform eller civila kläder.”

3 Ett tydligt, prestigelöst och inkluderande ledarskap som bygger trygga miljöer och aktivt arbetar bort osunda beroendeförhållanden. Det värderas mycket högt att det finns kurage nog att lyfta upp på agendan hur vi beter oss mot varandra och att göra detta pratbart utan pekpinnar. Att premiera öppna och normkritiska diskussioner och låta fler än en sida komma till tals verkar vara avgörande. Att som chef och medarbetare vara medveten om att man får mer av det man belönar och vad det kan innebära för helheten. Att som chef fundera över om förbandets eller arbetslagets prioriteringar är i samklang med värdegrunden eller om man behöver hjälpa till att styra in rätt igen. Det verkar vara framgångsrikt när arbetslag på olika nivåer har en levande diskussion kring prioriteringar, värderingar,

ten av att se sambanden och hitta synergierna mellan de resurser man har, hur de används och framför allt kittet dem emellan, det vill säga de positiva, ansvarstagande och inkluderande beteenden och aktiviteter som leder till detta. När förståelsen för hur brett perspektivet på förmågeutveckling måste vara kommer de här delarna av organisationen ha mycket goda förutsättningar att göra långsiktiga framsteg.

VARAKTIG FÖRÄNDRING INOM viktiga områden sker inte genom onyanserat eller högröstat tonläge, utan tack vare nyfikna fritänkare och sunda skeptiker. Ett tecken på ett väl fungerande ledarskap är sannolikt om arbetslaget visar på ett konstruktivt debattklimat som ger utrymme för åsikter och idéer parallellt med tydligt ansvarstagande för givna ramar och beslut. ◀

Text **Major Hanna Jungwallius/ Luftstridsskolan**

ÖVNING

SJÖFARTEN SAKRADES

**Större delen av Sveriges handel går sjövägen,
främst via Göteborgs hamnar.**

I mars övade marinen sin förmåga att försvara västkusten.

Text Kristina Swaan/Prod marin

FÖR ATT TESTA marinens förmågor fattades på kort varsel beslut om att flytta en redan planerad marin övning från syd till västkusten. Övningen utökades dessutom till att omfatta beredskapskontroll för bland annat 2:a amfibiebataljonen.

Marinstaben inledde planering med de nya förut-sättningarna, och på given tid och given plats var marinens enheter redo att lösa uppgifter på västkusten.

FOTO TREDJE HELIKOPTERSKVADRON

Bordningsstyrkan närmar sig snabbt färjan i en ribbåt.

Visst kan det låta enkelt och problemfritt att skifta fokus, men faktum är att för marinen är det enkelt. Dagligen planerar och genomför marinstaben tillsammans med förbanden, parallella uppgifter, skarpa nationella insatser, övnings-verksamhet ibland också med en internationell insats. Staberna har väl inarbetade rutiner som gäller i alla konfliktnivåer. Utmaningen är att lösa uppgifter i flera riktningar över tiden med en liten numerär.

STRATEGISKT VIKTIGA OMRÅDEN
REGIONEN I OCH kring Östersjön, Öresund och Bälten samt Västerhavet har idag fått en ökad strategisk betydelse. Då

Från helikoptern ger prickskytten understöd till bordningsstyrkan som är på väg mot Stena Danica. Bordning var ett av momenten som övades. I den kraftiga sjögången ett ganska riskfyllt moment.

FOTO TREDJE HELIKOPTERSKVADRON

Eskorttjänst. Stena Danica bevakas av enheter från Amfibieregementet och Fjärde sjöstridsflottiljen under sin färd ut från Göteborgs hamnar. Eskortstyrkan ska kunna möta hot från luften och från land. Samt, förstås, hot som finns på ytan eller under.

FOTO KRISTINA SWAAN

Andra amfibiebataljonen har grupperat sjömålsrobot 17 för att försvåra för fienden att ta sig in i skärgården eller svenska hamnar.

FOTO FÖRSVARSMAKTEN

Kärt återseende. En av flottans Visbykorvetter vid kajen i Göteborgs hamn.

FOTO TREDJE HELIKOPTERSKvadron

andra aktörer ökar sin närvaro till havs i vårt närområde ökar också betydelsen av att kontinuerligt ha en aktuell lägesbild på, över, och under havsytan. Huvuddelen av Sveriges import och export går sjövägen vilket gör landet beroende av en fungerande sjöfart oavsett konfliktnivå. Att utöka marinens geografiska närvaro längs Sveriges hela kust, skärgård och inte minst på västkusten är därför viktigt.

– Marinen har åter visat att vi

närvaro i dessa strategiska regioner. Det kräver också att vi övar den väpnade striden, säger marinchefen konteramiral Jens Nykvist.

OPERATIVT PERSPEKTIV

ATT KRAFTSAMLA MARINEN på västkusten innebär en reducerad närvaro i Östersjön, ett högst medvetet val. Utmaningen ligger i att fatta beslut om vilket område som ska prioriteras. Man måste dock sätta övningen i ett större operativt

”Huvuddelen av Sveriges import och export går sjövägen vilket gör landet beroende av en fungerande sjöfart oavsett konfliktnivå.”

med kort varsel kan ombasera från ett geografiskt område till ett annat för att lösa uppgifter. Vi har också kunnat testa vår beredskap där det är viktigt att omsätta planer till realitet och prova dem i rätt miljö. Jag kan konstatera att marinens personal levererar och har en unik kompetens som bidrar till svensk försvarsförmåga. Säkerhetsläget har de senaste åren försämrats och vi ser ökad aktivitet i både Västerhavet och Östersjön. För att fortsatt ha kontroll över läget krävs marin

perspektiv. Medan marinen löste uppgifter på västkusten bedrev armén och flygvapnet övning i norra Sverige. Tillsammans skapar försvarsgrenarna en krigsavhållande effekt.

Övningen för marinen har också varit viktig för civil/militär samverkan. En eventuell konflikt påverkar hela samhället. Etablerade samarbeten med olika myndigheter och maritima aktörer redan i fredstid är vitalt för att det ska fungera under kris eller krig. ◀

FOTO JONAS OLSSON/AMFIBIEREGEMENTET

En minut kvar till minfällning. Sensorpluton från Amfibieregementet spärrar av ett sund utanför Känö.

FOTO KRISTINA SWAAN

Marinchefen Jens Nykvist samtalar med personal tillhörande 2:a amfibiebataljonen. Bataljonen genomförde skarpa skjutmoment.

VASSARE SAMBAND

Nya sambandscentraler i Enköping, Muskö och Uppsala kommer öka uthålligheten och förbättra servicen.

TAKT MED ATT försvarsgrensstaberna omgrupperar till Uppsala, Enköping och Muskö pågår ett arbete med att etablera sambandscentraler vid respektive ort. Sambandscentralerna spelar en

viktig roll då de möjliggör kommunikation medarbetare emellan och ser till att det sker tryggt och säkert. De nya sambandscentralerna kommer att bistå försvarsgrensstaberna, medan den befintliga sambandscentralen i Stockholm fortsätter att stödja Höckvarteret.

Sambandscentralerna tillhör Försvarsmaktens telekommunikations- och informations-systemförband (FMTIS),

vars uppgift är att säkerställa Försvarsmaktens förmåga att leda och kommunicera. De fungerar som en nod i vidareförmedlingen av information och möjliggör kommunikation både nationellt och internationellt. Inkomna handlingar importeras och exporteras i olika IT-system, och kryptering och dekryptering är en central del av arbetet. För att säkerställa att hemlig information skyddas

är signalskydd grunden för arbetet i sambandscentralen. Dessutom ansvarar sambandscentralerna för bland annat kryptonyckeladministration och kortadministration.

NYETABLERING AV SAMBANDSCENTRALER

UTVECKLINGSRARBETET Ledning för ett starkare försvar påverkar också sambandscentralerna. För att öka den militära förmågan etableras

att anpassa tjänster och rutiner utefter respektive försvarsgrensstabs behov, och se till att sambandscentralerna har operativ förmåga samtidigt som respektive försvarsgrensstab har det.

HÖGA KRAV PÅ NOGGRANNHET OCH STRESSTÅLIGHET

ATT ARBETA I EN sambandscentral är stundals mycket hektiskt och ställer höga krav på noggrannhet och god

blir det mer att göra eftersom information snabbt behöver vidareförmedlas mellan personer. Sambandscentralen är mellanhanden i informationsutbytet mellan förband och civila myndigheter, och hanterar även information från Försvarsmaktens utlandsmissioner.

– Servicedelen är också en stor del av vårt arbete och vi tar emot kunder via kundmottagningsluckan. Här kan kunder exempelvis hämta ut handlingar eller få filer skickade eller upplagda i olika system, och vi erbjuder också möjlighet att virusscanna USB-stickor, berättar Molly. <

”Det som är mest spännande med jobbet är att man inte vet på förhand hur dagen kommer att se ut.”

nya sambandscentraler vid försvarsgrensstaberna i Uppsala, Enköping och på Muskö. Det skapar förutsättningar för ökad robusthet och uthållighet. Etableringen av sambandscentralerna är ett pågående arbete som sker i dialog med försvarsgrensstaberna och andra berörda parter. Detta för

omdömesförmåga.

– Verksamheten är händelsestyrd och det som är mest spännande med jobbet är att man inte vet på förhand hur dagen kommer att se ut, berättar Molly, sambandsassistent på sambandscentralen Stockholm.

– Vid uppkomna händelser

Text **Anja Melin/FMTIS**

Foto: **Torbjörn Strandberg**

PÅ SAMBANDSCENTRALEN FÅR DU BLAND ANNAT HJÄLP MED:

- >>> Meddelandeförmedling
- >>> Kortadministration
- >>> Kryptonyckeladministration

Proffs på sambandstjänst. Christopher, Elina, Anja och Tarek tillhör FMTIS som ser till att Försvarsmakten kan leda och kommunicera.

Anja, kommunikatör, och Molly, sambandsassistent på Sambandscentralen i Högkvarteret.

FOKUS PÅ FN-INSATSEN **UNEF II** VID ÅRETS VETERANDAG

SINAISOLDAT

IÅR ÄR DET fyrtio år sedan mandatet för United Nations Emergency Force II i Mellanöstern upphörde. Sammanlagt hann fler än 6 300 svenska soldater tjänstgöra under åren 1973 fram till april 1980 då avvecklingsstyrkan flögs ut från Egypten. Vid årets veterandag den 29 maj kom-

mer särskilt veteranerna från Unef II att uppmärksammas.

Klockan två på eftermiddagen lördagen den 6 oktober 1973 anföll överraskande egyptiska styrkor över Suezkanalen in i Sinai. Samtidigt angrep Syrien över Golanhöjderna. Trots att det var mitt under den judiska högtiden Jom Kippur svarade

Israel snabbt och återtog initiativet. En vapenvila trädde i kraft den 25 oktober.

Samma dag beslutade FN:s säkerhetsråd genom resolution 340 att sätta upp en fredsbevarande styrka. Den tidigare United Nations Emergency Force hade upphört när sexdagarskriget bröt ut i juni

Mitt i ett saltträsk
i buffertzonen låg
position 505.

FOTO BENGT THORSTENSSON

RNA HYLLAS >

1967. Nu upprättades en andra snabbinsats på Sinaihalvön.

NATTIG FLYGFÄRD TILL KAIRO

PÅ CYPERN BEFANN sig den svenska bataljonen 50 C under avlösning. Klockan 02:00 den 26 oktober blev all personal väckt och frivilliga efterfrågades. Redan samma natt

var ett förstärkt skyttekompani på väg mot Kairo i brittiska flygplan. "Det är mycket spännande", tyckte menige Åke Liljeqvist från Stockholm, men var något bekymrad över den lätta beväpningen. "Om vi an-grips av stridsvagnar är vår enda möjlighet att gräva ned oss". Kulspruteskytten Anders

Ullvan från Motala och granat-gevärsskytten Bo Löwenhamn från Molkom väntade fortfarande på sina tunga vapen när kompaniet fortsatte till Ismailiya.

Beredskapsbataljonen under utbildning i Linköping organiserades snabbt som 52 M och avlöste förtruppen från Cypern

Det var inte tropisk värme varje dag. Notera hur väl snöblusen smälter in med sanden vid dagpositionen 804.

FOTO TOMMY WALLMO

Under 54 M gjordes försök med bandvagn 202 i Sinaiöknen. I längden tog sig alltför mycket sand in i motorrummet. FOTO LARS ÅKE HANSSON

En position någonsans i buffertzonen med en kulspruta 58 i eldställning. Notera minvarnings-skyltarna precis framför.

FOTO ARMIN VON HOVE

Precis som i alla insatser medfördes de svenska traditionerna också till Unef II. Surströmmingsfest under 54 M.

LARS ÅKE HANSSON

”En viktig humanitär insats var att övervaka återföreningen av splittrade familjer, utväxlingen av krigsfångar och överlämnandet av stupade.”

i mitten av november. Uppgiften för Unef II var att i en buffertzona övervaka det successiva tillbakadragandet av egyptiska och israeliska förband. En viktig humanitär insats var att övervaka återföreningen av splittrade familjer, utväxlingen av krigsfångar och överlämnandet av stupade. Allt skedde inte helt utan incidenter. Bägge sidor gjorde sitt för att tänja på gränserna och pröva FN-soldaterna.

Vid Israels invasion av Libanon den 14 mars 1978 avdelades ett förstärkt kompani ur 68M till missionen Unfil. Den 29 mars hamnade

en svensk terrängbil 903 utanför det minröjda området söder om Khardalabron över Litanifloden. En stridsvagnsmina detonerade, bilen slets sönder och voltade i sluttningen ner mot floden. Fanjunkare Karl-Oskar Johansson från Kiruna omkom medan sergent Mats Lindberg från Piteå skadades svårt.

AVVECKLADES 1980

EFTER FREDSAVTALET MELLAN Israel och Egypten den 26 mars 1979 i Camp David upphörde Unef II officiellt den 25 september. Den 21 april 1980 roterade de sista svenskarna ur

avvecklingsstyrkan 74E hem. <

Text **Per Iko/Veterancentrum**

UNEF II

» Unef II var en fredsbevarande insats av ett slag som inte längre är vanlig.

» FN hade att övervaka två länder, två regeringar och två arméer. Några gerillaförband, lokala krigsherrar eller milisgrupper existerande inte som komplicerande faktorer.

» I Sverige blev Unef II uppskattad, inte minst genom de återkommande högvakterna.

BERGSJÄGARE KORSAR GRÖNLAND

Längtar du efter sol, värme och vår? Det gör inte bergspluton i Arvidsjaur. Fem jägarsoldater ger sig nu ut på en strapatsrik färd över Grönland.

FEM SOLDATER UR bergsplutonen från Arméns jägarbataljon ska i april testa sina färdigheter genom att korsa Grönland på skidor. Från Kangerlussuaq i väst till Isortoq i öst, en sträcka på 580 km med all utrustning och förnödenheter i pulkor. 80 kilo var ska de släpa på i runt 30 dagar.

Svante Berg, som är en av deltagarna och gruppchef på bergsplutonen, tror ändå att den största utmaningen redan är avklarad.

– Skida kan vi ju och hårt väder ska vi klara av. Jag tror den besvärligaste uppgiften ligger bakom oss; nämligen förarbetet med alla tillstånd och försäkringar som ska fixas och planeringen för logistiken, så att vi får med all packning på flyget till exempel.

FÖRSVARSMAKTEN STÖTTAR EXPEDITIONEN

MEN NOG KOMMER deras kunskaper sättas på prov. Enligt uppgift så kan temperaturen pendla rejält under turen, alltifrån någon plusgrad på dagen ner till minus 50 på nätterna.

– Till att börja med kommer det att vara uppför med mycket starka motvindar. För att komma upp på inlandsisen måste vi dessutom upp för ett rejält isfall med pulkorna och utrustningen. Risken för glaciärsprickor är som störst på isfallet på vägen upp och när isen drar sig ner mot havet på vägen ner. Och vi har ett jaktgevär med oss utifall vi stöter

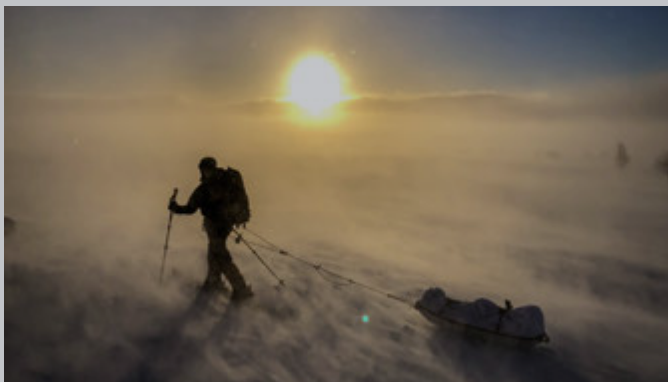

FOTO JONATHAN ISAKSSON

Fruset islandskap. Jägarnas skidfärd från kust till kust på Grönland motsvarar ungefär sträckan Stockholm-Östersund. (Bilden från Kungsleden).

FOTO JONATHAN ISAKSSON

på isbjörnar, säger Svante Berg.

Bergsjägarna genomför det här på eget initiativ men med stipendium från Försvarsmakten och stöd från förbandet.

– Vi får till exempel ta med oss vår vanliga klätter- och fjällsäkerhetsutrustning. Tält lånar vi också och vi har skräddarsytt våra matransoner och fått göra beställning på det.

Den 13 april bär det iväg från Arlanda. Turen utgår från en gammal amerikansk flygbas på Grönlands västkust och avslutas i en liten fiskeby på östkust.

– Vi vill med det här äventyret stärka bilden av Arméns jägarbataljon och visa vad vi lärt oss i bergsplutonen, säger Svante Berg.

OVAN: Grönland är överraskande bergigt och soldaternas mångsidiga utbildning kommer väl till pass. (Bilden från Kebnekaise).

NEDAN: För att nå inlandsisen måste de först ta sig upp för ett isfall där risken för glaciärsprickor är betydande.

FOTO SVANTE BERG

Följ soldaterna på instagram-kontot @bergspluton ◀

Text **Johan Lundgren/**
Leds Komm

AURORA 20

UPPMARSC

Sverige laddar inför storövningen Aurora 20.

Stridsvagnskonvoj på E18
över Ekolsundsbron under
Aurora 17.

HEN

FÖR ATT YTTERLIGARE öka den militära förmågan genomförs under nästa år försvarsmaktsövningen Aurora 20. Försvarsgrenarna, delar av totalförsvaret och andra länder kommer då öka förmågan att tillsammans möta ett angrepp mot Sverige.

Det enskilt viktigaste, enligt gällande försvarsbeslut, är att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret.

– Aurora 20 blir större och mer omfattande än föregångaren Aurora 17, den då största svenska övningen på mer än 20 år. Vi planerar för övningsmoment i hela Sverige – från lågintensiv strid i norr till högintensiv strid i syd, säger Martin Liander, planeringschef för Aurora 20.

ETT ÅR OCH MYCKET ARBETE KVAR

AURORA 20 GENOMFÖRS under maj-juni nästa år och även om det kan kännas långt bort så är planering och förberedelse i full gång. Övergripande inriktningar och målsättningar är givna och nu tas aktiviteter och övningsmoment fram. Allt med fokus på att övade staber och förband ska få rätt träning. För närvarande är arbetet fokuserat till försvarsgrensstaberna och de övade förbanden.

– Största utmaning just nu är att säkerställa att de som arbetar med planeringen ute på alla förband får rätt resurser. Det handlar om att få ihop rätt förutsättningar avseende personal, ekonomi och tid, säger Martin Liander.

PREMIÄR FÖR FÖRSVARSGRENS- OCH REGIONALA STABER

AURORA 20 KOMMER att engagera huvudelen av Försvarsmaktens personal och förband i roller som övade, stödjande eller i skarp verksamhet i anslutning till övningen. Hemvärnet kommer att synas och delta i stor omfattning över hela Sverige. Försvarsgrensstaberna gör premiär som övade och kommer med tillhörande manöverförband samt funktions- och

att säkerställa elförsörjning under höjd beredskap.

INTERNATIONELLT DELTAGANDE

FÖR ATT BYGGA säkerhet tillsammans med andra länder och organisationer kommer Aurora 20 ha internationella deltagare. Vilka dessa blir är ännu inte beslutat.

– Det är många som är intresserade vilket är ett kvitto på vår förmåga att planera och genomföra bra övningar. Men inget är beslutat ännu och allt handlar om att få bästa möjliga träning för våra svenska förband, avslutar Martin Liander. <

Text **Rickard Wissman/**

Kommunikationschef Aurora 20

Foto **Jimmy Croona/ComCam**

”Aurora 20 blir större och mer omfattande än Aurora 17, den då största svenska övningen på mer än 20 år.”

basförband vara huvudsaklig övningstrupp. Dessutom övas regional ledning i militärregion nord, syd och på Gotland.

SVERIGES TOTALFÖRSVAR STÄRKS

FÖRSVARSBEREDSKAP ÄR EN angelägenhet för hela samhället och genom Aurora 20 stärks Sveriges totalförsvaret. Under försvarsmaktsövningen kommer en av Totalförsvarsövningens fyra aktiviteter under 2020 att integreras och genomföras.

Martin Liander,
planeringschef,
Aurora 20

Några exempel på övningsmål för denna del av Aurora 20 är bland annat ökad förmåga till prioritering av drivmedelsförsörjning, och samordning av sjukvårdsresurser samt

AURORA 20 - SNABBFAKTA

VAR: över hela Sverige – från lågintensiv strid i norr till högintensiv i syd.

NÄR: under 25 dygn i maj-juni 2020.

HUR: tillsammans försvarar vi Sverige – alla stridskrafter, delar av totalförsvaret och andra länder.

VEM: Aurora 20 kommer att engagera huvudelen av Försvarsmaktens personal.

VARFÖR: för att höja Försvarsmaktens samlade förmåga att möta ett väpnat angrepp mot Sverige och, att tillsammans med andra, kunna bidra till stabilitet i närområdet.

SPETS

Fäktningen är för viktig för att läggas ned, tycker utövarna. Från vänster: Löjtnant Erik Vikman och fänrik Christian Johansson, båda från F7 i Sätenäs. Längst till höger: Förstesergeant Jonas Boström från P4 i Skövde.

KOMPETENS

Fäktarna kämpar för den traditionstyngda sportens framtid som militäridrott.

Text *Carl M Sjöstrand/Lv6*

Foto *Astrid Amtén/Leds komm*

BÖRJAN AV MARS genomfördes försvarsmaktsmästerskap i fäktning vid Luftvärnsregementet i Halmstad. I damklassen vann Elin Wikström från Kalmar- och Kronobergsgruppen i Hemvärnet och i herrklassen tog vicekorpral Peter Lindholm från F 17 guld. Då Försvarsmaktens idrotts- och friskvårdsenhet (FMIF) överraskande meddelat att fäktningen förlorar

sin status som militär idrott kan detta ha varit det sista FMM i fäktning. Men fäktarna ger inte upp.

STARKT KAMRATSKAP

SOM ALLTID I fäktningssammanhang präglades mästerskapen av en öppen och varm stämning.

– Vi är ett gott gäng, alla

fäktare i Försvarmakten. Hela tiden glada miner och leenden, berättar Caroline Lyckekil, kapten vid Lv6 och ledamot i fäktningssektionens styrelse.

– Oavsett utgången i en match så är alla kamrater efteråt. Om någons vapen går sönder kan det hända att motståndarlaget lånar ut ett.

I årets upplaga av mäster-

skapet var uppslutningen god. 14 förband ur Försvarmakten samt Hemvärnet var representerade. Totalt 35 personer deltog.

När man granskar resultatlistan ser man bevis på att fäktning inte längre är en exklusiv officerssport. Här återfinns meniga, gruppbefäl, hemvärnsbefäl och specialistofficerare, vid sidan om enstaka officerare.

”När vi nu återuppbygger en nationell försvarmakt finns ett behov av stolthet och traditioner.”

Ett rafflande moment där man tydligt ser hur den vänstra fäktaren tar ett poäng med sin stöt.

En sport som finner utövare bland alla kategorier i dagens försvarsmakt.

FÄKTNINGEN FRODAS

ORDFÖRANDEN I fäktningssektionen, Johan Edman som är major från P4, konstaterade att fäktningen lever och frodas, trots nedläggningshotet.

– För 20–25 år sedan, när

Försvarsmakten var väsentligt mycket större, hade vi samma deltagarantal vid ett försvarsmaktsmästerskap. Detta bevisar att allt inte var bättre förr.

– Vi har ännu inte gett upp. Fäktningssektionen har nu tillsatt en arbetsgrupp som tittar på hur vi kan fortsätta driva fäktningen framåt inom Försvarsmakten, även om FMIF

står fast vid sin nedläggningslinje.

Ove Larsson, en engagerad fäktare från F7 i Sätanäs, menar att fäktningen är viktigare i dag än tidigare.

– När vi nu återuppbygger en nationell försvarsmakt finns det ett behov av stolthet och traditioner. Även här har fäktningen en roll. ◀

Kapten Caroline Lyckekil (Lv6) är också en engagerad fäktare.

Elin Wikström, närmast kameran, vars taktik och teknik ledde henne till ett guld vid årets Försvarsmaktsmästerskap.

En sport med kamratskap. Längst till vänster: kapten Ove Larsson, F17.

En sport med stolthet och tradition. Södra skånska regementet var förstas på plats.

KRIG I PARA

Text **Fredrik Helmertz/Leds Komm**

DISET

Sedan 1947 har Indien och Pakistan utkämpat blodiga konflikter om Kashmir, det svindlande vackra området i västra Himalaya. Nu har även muslimska separatistiska grupper blandat sig i leken. Mitt i konflikten står major Lars Olofsson, FN-observatör vid insatsen Unmogip.

OVAN: Våldet eskalerar. En muslimsk själv-mordsbombare slog till mot en busskonvoj med indiska militärer i mitten av februari. Totalt dog 46 människor.

VÄNSTER: Möte med Kashmirs framtid. Lars Olofsson träffar skolelever uppe i bergen på den pakistanskkontrollerade delen av Kashmir.

MITTEN AV FEBRUARI körde en bil preparerad med sprängmedel in i en buss med indiska militärkadetter på motorvägen mellan städerna Srinagar och Jammu. Explosionen blev våldsam, 46 kadetter dog.

Mannen som körde bilen tillhörde den militanta muslimska gruppen Jaish-e-Mohammad, som kräver ett självständigt Kashmir.

Den indiska regeringen reagerade med vrede och höll Pakistan ansvarigt för terror-dådet. Några dagar senare genomförde Indien flyganfall mot ett påstått terroristläger i den pakistanska delen av Kashmir. Ett indiskt plan sköts ner och piloten togs till fånga. Under några veckor balanserade kärnvapenmakterna Indien och

Pakistan på randen av krig – något som fick FN, USA och andra delar av världssamfundet att göra sitt yttersta för att lugna ner känslorna.

Mitt i händelsernas centrum befann sig FN-observatören Lars Olofsson från F21 i Luleå. Tillsammans med fyra andra svenskar ingick han i Unmogip – FN:s observatörsstyrka som sedan 1947 arbetar för att upprätta hålla freden längs den så kallade Line of control, en icke erkänd gränslinje, som delar provinsen Kashmir i en indiskkontrollerad och en pakistanskkontrollerad sida. Båda länderna gör anspråk på Kashmir.

När jag träffar Lars Olofsson har han precis återvänt efter ett års tjänstgöring.

Sjuttio år av FN-närvaro utan att ett fredsavtal. Är männis-

korna besvikna?

– Ja, folk har en förväntan på FN. "Varför har ni inte skapat fred i området", undrar de. Vi svarar att den största rollen för att skapa fred i området har era politiker. Vi kan bara lösa våra uppgifter.

Varför är det så svårt att lösa konflikten?

– Problemet i Kashmir är att det inte bara handlar om Indien mot Pakistan. Vi har också militanta grupper som vill ha ett självständigt Kashmir.

– När du pratar med folk på den Pakistankontrollerade sidan måste du förstå om de vill att Pakistan ska ta över Kashmir eller om de vill att Kashmir ska bli fritt. Det är en stor skillnad.

Men Indien och Pakistan sam- talar fortfarande med varandra?

– De känner omvärldens tryck. Det är val i Indien under april och maj och givetvis pågår ett politiskt spel. Allmänheten är jättetrött på konflikten.

Ser du något hopp för fred i området?

– Hopp – absolut! Men det ligger långt bort. Det måste först

finnas en politisk vilja.

Vilka är svårigheterna?

– Historien. Fruktsvärda grymheter skedde vid delningen 1947 och det har bara fortsatt.

Tre krig har utkämpats mellan Indien och Pakistan sedan dess.

– Ja, det har varit fler än så. Det dör folk varje vecka i terror-

sällan orolig under sitt år i Unmogip. På fritiden tränade han regelbundet, han joggade i grannskapet och brukade besöka ett lokalt gym.

– Där träffade jag folk som jag kunde prata och umgås med. På ett gym svettas vi alla, bär gympabyxor och t-shirt. Jag får en bild hur lokalbefolk-

?? Ute vid Line of control bor de allra fattigaste. Där skjuts det dagligen och därför är marken billigast där. ??

dåd och skottväxlingar, säger Lars Olofsson.

VIKTIGT ATT PRATA MED FOLK

TROTS SIN LÅNGA historia och de stora ytorna som ska övervakas är Unmogip numerärt sett en av FN:s mindre insatser. Totalt 44 militära observatörer och sjuttio civila tjänstemän ingår i styrkan. Den svenska gruppen på fem observatörer bor i en villa i Islamabad i Pakistan, ett bevakningsföretag sköter säkerheten. Lars Olofsson kände sig

ningen resonerar och får höra saker. Det är viktigt.

Det måste finnas en hel del religiösa och nationalistiska fanatiker i regionen. Respekterar de FN?

– Ja, även de militanta grupperna respekterar Unmogip. Det är inte FN som de hotar

Två timmars vandring för att utreda en påstådd dödsjutning. FN-flagga och skyddsväst markerar att de tillhör FN.

Utredning av en möjlig granatattack. En kroatisk och en filippinsk officer undersöker en nedslagsplats. Ibland är det svårt att komma vidare. Här hade det regnat i en vecka, spåren var nästan utplånade.

Kvinnliga FN-officerare spelar även en viktig roll som förebild för barnen. Maria Källström, nummer två från höger, är en av fem svenska observatörer i Unmogip.

med våld, det är regeringsstyrkorna.

Hur ser din vardag ut. Vad gör en observatör?

– Huvuduppgiften är att genomföra patruller, besöka samhällen och byar. Vi pratar med läkare, besöker skolor. Det är jättebra att vi har en kvinnlig officer i gruppen som en förebild för flickorna. Sedan be-
mannar vi observationsposter där vi ligger och kontrollerar om parterna har ändrat något i infrastrukturen. Vi genomför utredningar om påstådda brott mot stilleståndsavtalet.

SKOTTLOSSNING I NATTEN

FN-OBSERVATÖRERNA JOBBAR i en miljö som måste vara en av världens mest spektakulära, Kashmir är omgiven av snöklädda bergskedjor. Himalayas västra utlöpare.

– Landet är Sagan om ringen-vackert, säger han. Fantastiskt, men skräpigt. Vi brukar säga att det är mer skräp på en kvadratmeter i Kashmir än i hela Sverige.

Livet handlar mer om att överleva än att vårda naturen?

– Ja, precis. Mat för dagen är

Artighetsbesök är en del av jobbet. Lars Olofsson på visit hos en pakistansk bataljon i Hot Springs under deras nationaldag.

”Fruktansvärda grymheter skedde vid delningen 1947 och det har bara fortsatt.”

det viktigaste. Folk är väldigt fattiga. Skolorna har i bästa fall stolar och bord, men inte alltid. Vi talar om stampade jordgolv. Ute vid Line of control bor de allra fattigaste. Där skjuts det dagligen och därför är marken billigast där.

Vad är det som kan drabba dem?

– Vid ett tillfälle besökte vi en familj som hade fått sin son dödad. Vi vandrade en timme för att nå fram till deras hem. Sonen hade legat och sovit och blivit ihjälskjutet under natten. Några enstaka skott som avlossats på måfå, men träffat

honom.

Hur reagerade föräldrarna?

– Uppgivna, men de var säkert förkrossade innerst inne. Våldet finns kring dem hela tiden, men de har inga alternativ. De har inte råd att bo någon annanstans.

Kan ni göra något för dem?

– Vi kommer ut och bryr oss om dem, det skänker ett visst hopp. De ser att världen inte har glömt bort dem. Mötet med individerna och förhoppningen att vi kan göra skillnad, det är nog min starkaste upplevelse från Kashmir. ◀

BLI FN-OBSERVATÖR I KASHMIR | FAKTA

Namn: Lars Olofsson, major, F21 Luleå.

Tidigare utlandsbefattningar: 2011: Operation Unified Protector (OUP). 2013–2014: FN-observatör Untso (Bland annat Golanhöjderna). 2018–2019: FN-observatör Unmopg (Kashmir).

Fem fördelar med att bli observatör i Kashmir, enligt Lars Olofsson:

1. Du får samverka

med officerare från andra nationer utanför Europa.

2. Du får prova och utveckla ditt ledarskap.

3. Du får uppleva andra miljöer, kulturer och människor med annan bakgrund.

4. Du får hantera konflikter i skarpa situationer. Det utvecklar dig som officer.

5. Kashmir är fantastiskt vackert. Något du får uppleva under din lediga tid.

HITTA FLYTET!

Lär dig grunderna i crawl med militära landslagscoachen Lisa Nykvist.

Simning är en fantastisk sport, det ställer krav på hela kroppen men är samtidigt väldigt skonsamt. Felet många gör i början är att stressa för mycket och inte tänka på att hitta sin kroppsposition. Tricket är att kunna slappna av men ändå flyta, säger Lisa Nykvist, coach för landslaget i livräddning och legitimerad naprapat.

1. VATTENLÄGE

VATTENVANA HANDLAR OM att vara bekväm och förstå hur kroppen känns i vattnet. Vattenläge handlar om att åstadkomma så mycket flytkraft som möjligt men samtidigt hålla

sig strömlinjeformad. För vattenvanan är allt bad gynnsamt, även lek med barnen. Vattenläget däremot kräver en hel del övning.

ÖVNING: Skjut ifrån kanten med armarna sträckta i streamline ovanför huvudet. Försök glida så långt som möjligt utan att röra på dig, sjunka eller välta över på sidan. Prova att variera med mycket eller lite luft i lungorna, spänn bålen på olika sätt och se hur din strömlinjeform påverkar farten.

2. BENSPARK

BENSPARKEN SKA VARA jämn och följsam. Sparka uppåt med hjälp av rumpan och nedåt med

framsida lår. Håll knäled och vrist raka och tänk att rörelsen ska komma från höften.

ÖVNING: Börja med glidövningen, när du hittat balansen i vattnet lägger du på en lätt benspark. Denna övning kan du träna med en simplatta om du vill köra längre sträckor och kunna andas. Prova olika amplitud och hastighet, vad känns bäst för dig?

3. ARMAR

JU STÖRRE YTA du kan skapa mot vattnet, ju mer kraft får du ut. I armtaget ska fingertopparna vara riktade mot botten och armbågen lätt böjd för att aktivera underarmen. Undvik

På bilden: fänrik Jonna Hedbys, F7. Elitidrottare i bland annat triathlon och swimrun.

att simma med helt raka armar, då hamnar kraften för långt ut från kroppen där du inte är lika stark.

ÖVNING: Simma som vanligt men håll händerna i knutna nävar.

Försök hitta en bana genom vattnet där det känns så tungt som möjligt. Övningen syftar till att du ska få kraft från hela underarmen och inte bara händerna.

LISA NYKVIST

Coach seniorlandslaget i Livräddning, fysansvarig landslaget i marin femkamp. Leg. Naprapat.

4. ANDNING

ANDNINGEN SKA VARA avslappnad och bekväm. Andas ut ordentligt innan du vrider upp huvudet för att andas in. Andningen genomförs samtidigt som armen går i luften mellan höften och axeln. Huvudet ska vridas rakt åt sidan, lite snett bakåt mot armhålan.

ÖVNING: Nu lägger vi ihop det vi lärt oss hittills. Skjut ifrån, hitta balansen i vattnet, lägg på bensparken, dra armtaget och vrid huvudet för att andas. Fundera över hur vattenläget påverkas när du andas ut.<

Text **Melina Westerberg/Leds Komm**

1. VATTENLÄGE

Hitta så mycket flytkraft som möjligt.

2. BENSPARK

Knäled och vrister raka. Rörelsen ska komma från höften.

3. ARMTAG

Rikta fingertopparna mot botten. Armbågen lätt böjd .

4. ANDNING

Ska vara avslappnad och bekväm.

KANONKAFFE I MALI

SKUGGAN BAKOM EN Galt tar **Simon** och **Andreas** en kaffepaus mellan plikterna på Camp Nobel i Mali. Drygt 20 minuters förberedelser och kärlek ligger bakom koppen kaffe som står på bordet. Bönorna har malts, filtret har vikts och det kokande vattnet har runnit klart och fått den smak som Simon, chef för sjukvårdspluton, efterfrågar. Simon är Mali 09:s kaffenörd och i hans kylskåp hemma i Sverige förvarar han tre olika sorters bönor – kallt och mörkt, precis som det ska vara.

– Jag gillar god mat och dryck, detsamma gäller för kaffe. Smaken på kaffet ska vara lite nötig och mörk och man ska kunna dricka direkt efter att man har hållt upp i koppen.

Nymalet i Mali.
Kaffe höjer stridsvärdet.

I Mali finns inte mycket lyx, men Simon gör ändå sitt bästa för att kaffet ska ha

samma standard som hemma. I trosspackningen ner till insatsen följde bönorna, ett speciellt filter som ska vikas, en maskin som maler och en Chemex (en

TOBIAS UTFÖRDE ÅRETS LEDARSKAPSINSATS

TOBIAS LINDBLOM, stabschef på Mali 07, hade precis fått ner ny personal till campen i Timbuktu då larmet gick. Inkommande granater. Han skrek ”skydd”, varefter 12–14 granater exploderade inne i campen. Sedan hördes en gigantisk smäll. En terrorist hade lyckats köra in med en bil som exploderade. Då insåg Lindblom att de blivit utsatta för en så kallad ”komplex attack”. Som chef var det bara att ta befälet.

– Man blir praktisk i kaoset.

Tobias, till vardags på I 19, fick ta emot priset av Peter Sandwall, generaldirektör Försvarsmakten.

Jag skrev upp saker, gjorde checklistor, såg till att personalen var i säkerhet, berättar han.

Dagen efter hade vi debriefing, alla behövde få ge sin bild av händelsen.

För den skickliga insatsen i en pressad situation tilldelades Tobias Lindblom Årets ledarskapsinsats vid Chefsgalan i mars.

– Det känns lite ovant. Jag har lön för att göra mitt jobb och jag var chefen på plats

när det hände. Men det är klart att det är skönt. Det värmer i hela kroppen, säger han. ◀

speciell glasflaska) med.

– Förutom att det är gott och höjer stridsvärdet så ger kaffet en stund där man kan andas

ut. Det skapar även tid där man pratar med varandra, säger Simon. ◀

Specialfilter och en Chemex.

Text & Foto **Mikael Johansson/PIO Mali 09**

DEM ÄR HON?

SARA REMMELG

Pansarskyttesoldat på Gotlands regemente som frontade Försvarsmaktens kampanj på Internationella kvinnodagen.

Hur var det?

– Kul! Jag var ute på en längre operation i öknen i Mali när kampanjen gick, så jag märkte inte så mycket reaktioner.

Syftet var att rekrytera fler kvinnor, vad är din uppfattning?

– Jättebra. Man måste låta tjejer i unga åldrar tidigt få möta kvinnor i Försvarsmakten för att få tips och tricks. Så ordna besöksdagar, åk ut till fotbollsforeningar, håll träningar och prata med tjejerna.

Hur var din väg in i Försvarsmakten?

– Efter gymnasiet i Karl-

skoga visste jag inte vad jag skulle göra. Men jag ville ha en utmaning och tänkte att försvaret skulle vara intressant. Under min GMU i Skövde

var jag enda tjej i min pluton.

Måste varit ensamt.

– Det var inga problem. Lite ovant i början, men inget man tänker på efter ett tag. Det funkade jättebra.

Vad sa kompisarna när du blev soldat?

– De blev förvånade. Jag är inte den typiskt hårda militärtjejen. Men det är bra att människor ser att det finns plats för alla i Försvarsmakten.

SIFFRAN

25

... år. Så länge skulle **Jeff Bezos**, Amazongrundare och världens rikaste man, ensam kunna finansiera Försvarsmakten. Enligt Bloombergs miljardärsindex är Bezos värd omkring 1 297 miljarder kronor.

Försvarsmakten beräknas under 2019 kosta cirka 51,4 miljarder kronor (anskaffning av materiel och anläggningar inräknat).

SMART SAGT

"En sann soldat slåss inte för att han hatar det som finns framför honom, utan för att han älskar det som finns bakom honom."

C.K. Chesterton, engelsk författare (1874–1936)

BRAKSUCCÉ!

FÖRSVARSMAKTENS DIGITALA träningsklubb FMTK väcker uppmärksamhet. Nu har den utsetts till bästa sajt om sport och träning i tävlingen *Topp100.idg.se*. Juryn är grymt imponerad: "FMTK-appen är den bästa digitala träningshjälpen som finns i Sverige – och den är helt gratis. Den peppar oss att bli bättre människor med en imponerande mängd övningar och videoguider."

Grattis till **Johannes Hellqvist** på Högkvarteret, **Lina Lerjéus** på Försvarshälsan i Skövde och **Mattias Lindström** på FMIF.

ÅSIKTEN

FÄKTNING BEHÖVS I FÖRSVARET!

VARFÖR BEHÖVS FÄKTNING i Försvarsmakten? Fäktning är den enda kampsporten som ingår bland de militära idrotterna. Den ger styrka, smidighet, precision, motorik, balans, kondition och inte minst taktiskt tänkande. Fäktaren behöver stor benstyrka, kondition och explosivitet för att vinna. Svärdet ska nå fram, fort och pricksäkert. En fäktare måste kunna läsa av motståndarens planer och tänka taktiskt för att nedkämpa honom. Annars sätter motståndaren sitt vapen i dig.

Faktum är att den pågående förnyelsen av Försvarsmakten även behöver återknyta till traditioner och stolthet för att bygga framtiden. Redan på 1800-talet blev fäktning militäridrott och har så varit sedan dess. Fäktning är historiskt en av de starkaste traditioner som finns i försvaret.

Kampen är fäktare mot fäktare med tålmodighet och mental kämpavilja. Fäktaren och militären är beroende av samma egenska-

De tre musketörerna. Kapten Ove Larsson (F17), major Björn Levin (LSSR3) och major Johan Edman (P4, tillika ordförande i fäktningssektionen) kämpar för att fäktningen ska få leva kvar inom Försvarsmakten.

i befolkningen, jämfört med för 25 år sedan, spelar idrott på arbetet en stor roll för att skapa försvarsförmåga. Idrott i försvaret får inte minska nu!

för idrotterna fäktning, triathlon och livräddning! Vi upplever att okunskap och oförståelse för sportens kärna är huvudorsak till att fäktning inte är en större militär sport. Ge oss krav och styrningar, men ge oss åter vår respekt. Det kommer betala sig i långa loppet.

”Fäktaren och militären är beroende av samma egenskaper och de behövs i en kombination. Endast råstyrka vinner inte moderna krig.”

per, och de behövs i en kombination. Endast råstyrka vinner inte moderna krig. I dagens nationella försvar är fäktningens taktiska och stridstekniska kärna återigen högst relevant!

IDROTT I FÖRSVARET ger välbefinnande, arbetsglädje och bromsar (hör och häpna) lönekrav! Det är allmänt känt att försvaret har stora rekryteringsproblem och inte kan betala så höga löner som motsvarar kompetensen hos personalen. Varje positivt argument till att ta tjänst i Försvarsmakten är viktigt att behålla – idrott på arbetstid är ett bra argument.

Nu när fysisk förmåga minskar

Ekonomi och internationell verksamhet försvinner nu för fler militära idrotter än fäktning. Alla har de relevans för att skapa en duglig försvarsmakt idag och i framtiden.

Fäktning behövs. Traditions- mässigt och idrottsmässigt. I Sverige finns aktiv fäktning på över 15 förband. Fler skulle börja om fäktning syns mer än på en vind någonstans i ett illa anpassat utrymme. Om stöd finns från förbandens idrottsledare, som på mitt förband, så lovar jag att fäktning kommer att blomstra. Intresse finns bland rekryter och anställda!

Dra tillbaka beslutet att stoppa ekonomi och förutsättningar

VI FÄKTARE VÄDJAR till Försvarsmakten att åter se fäktning som en relevant och betydelsefull idrott för vår faktiska förmåga!

Ove Larsson,
kapten, aktiv fäktare och
internationell domare

Caroline Lyckekil,
kapten, aktiv fäktare och ledamot i
FMIF fäktningssektions styrelse

Björn Levin,
major, aktiv fäktare och
tävlingsledare fäktning

Johan Edman,
major, aktiv fäktare och chef för
fäktningssektionen i Försvarsmakten

SKRIV EN INSÄNDARE! Helst kort. Mejla till ff-red@mil.se innan den 6 maj 2019.

Har du också en fråga om Försvarsmaktens uniformer, traditioner eller liknande? Ställ den till förvaltare Patrik Laestadius. Mejla frågan till ff-red@mil.se så får du svaret i ett kommande nummer av Försvarets Forum.

FOTO JIMMY CROON/COMCAM

FRÅGA: Jag gillar militärmusik och undrar om det fortfarande produceras ny svensk marschmusik? Kan du berätta lite om bakgrunden?

SVAR: För Försvarsmakten förekommer det både att äldre marscher används och återanvänds som förbandsmarscher, och att nykomponerade verk antas.

Den senast antagna förbandsmarschen är *Tre vapen*, komponerad 1984 av Åke Dohlin som antogs som Högkvarterets marsch 2018. När det gäller nykomponerade marscher så antogs 2016 *Tre Hjärtan*, komponerad av kapten Robert Wahl som Försvarsmaktens tekniska skolas marsch. Den nykomponerade marschen *Fortis et liber* eller *Strong and free* av Jerker Johansson antogs 2012 som Särskilda operationsgruppens marsch. Några år senare (2015) antogs igenkänningssignal för Särskilda operationsgruppen, även den komponerad av Jerker

Johansson. Vid samma tillfälle antogs även igenkänningssignaler för Försvarsmaktens logistik baserad på förbandets marsch *Armé och Marin*, komponerad av Per Berg, och igenkänningssignaler för Flottan, komponerad av Bo Åhgren och för Försvarsmaktens helikopterflottilj, nykomponerad av förutvarande försvarsmusikinspektör Olle Hermansen.

Det går att säga att nya kompositioner och förnyelse av repertoaren för Försvarsmaktens förbandsmarscher och signaler sker framför allt för de yngre förbanden och när behov uppstår. Ibland är omorganisationer av sådan art att det nya förbandet behöver en ny marsch för att även på det musikaliska området visa sin nya roll eller sammansättning. I dagarna bereds därför ett ärende angående ny förbandsmarsch för Försvarsmaktens tele- och informationssystemförband (FMTIS).

FRÅGA: Vad är skillnaden mellan förbandsmarsch och traditionsmarsch?

SVAR: Alla organisationsenheter har en fastställd förbandsmarsch (Livgardet har faktiskt två, en för infanteridelen och en för kavalleridelen). Många förband för dessutom traditioner från före detta förband och har därför officiella traditionsmarscher som för vidare det klingande arvet från dessa förband. De hemvärnsbataljoner, som för traditionerna vidare från de före detta landskapsregementena, för självklart även deras marscher. Till exempel så för 17:e hemvärnsbataljonen självklart före detta Dalregementets marsch, *Stenbocksmarschen*, av Olof Lindsten. En del traditionsmarscher är fördelade till krigsförband och starka band binder före detta Fallskärmsjägarskolans marsch, *Fallskärmsjägarmarsch*, av Sven Samuelsson till 323:e fallskärmsjägarskvadronen och *Norrlands dragonregementes marsch* komponerad av Hjalmar Carlsson som naturligtvis förs av 193:e jägarbataljonen.

FRÅGA: Var kan jag hitta mer information om den svenska militärmusiken?

SVAR: I handbok *Parad 5: Militärmusik* sammanställs Försvarsmaktens fastställda marscher och signaler. För den specialintresserade finns *Försvarets marscher och signaler förr och nu* utgiven av Bo Sandberg som är standardverket inom området.

KRÖNIKA

DAG TAR ÖKENJOBDET

I FYRA OCH ETT HALVT ÅR hade jag Försvarsmaktens bästa jobb. Det var så bra att det ibland fick mig att göra hoppsa-steg på väg till jobbet. Ibland hamnade jag i diskussion med olika kollegor, som påstod att deras jobb var bättre. Den enda gången jag vek ner mig i de diskussionerna var när mannen på sidan två i den här tidningen sa att hans jobb var Försvarsmaktens bästa.

Jag diskuterar gärna, men tjafsar inte med en general.

En dag var hoppsa-stegen slut, så jag sökte mig utanför myndighetsstängslet – och hamnade innanför dörrarna på Sveriges hemligaste myndighet.

Säkerhetspolisen är en fantastisk arbetsplats med lika fantastiska medarbetare. För att inte tala om uppdraget: Skydda Sverige och demokratin.

Det är svårslaget. Och Prio fanns inte på den nya arbetsplatsen.

Men jag måste ha tagit med mig något från Försvarsmakten, för de nya kollegorna påstod halvt på skämt, halvt på allvar att jag var Möp (jag försökte tålmodigt förklara att det finns inget som heter militärt överintresserad – antingen är man normalintresserad eller ointresserad).

Men. Efter ett tag slog det mig att det inte alltid serverades ärtsoppa på torsdagar i personalmatsalen. Att möten inte alltid började på exakt utsatt tid. Att mina morgontidiga vanor skapade förvåning hos kollegor – samma vanor som av den barske adjutanten på Leds Komm betecknades vara "förmiddagsfasoner".

JAG GÅR GÄRNA UPP TIDIGT men slår sällan en livgrenadjär i den grenen.

Då hörde en lång livgardist (tillika min gamla chef) av sig. Med len röst gavs ett erbjudande jag definitivt kunde motstå: Tillbringa ett halvår i Timbuktu med möjligheten att duscha lika länge per dygn som du hemma låter vattnet rinna för att det ska bli lagom varmt eller kallt.

Sex månader som Pio med Mali 10 och Skaraborgs regemente som uppsättande förband. Som alldeles för aktiv på Västgöta Nation i Lund under studietiden vet jag att västgötar är trevligt folk, men jag behövde konsultera den klokaste människa jag känner.

FOTO FREDRIK AHLBERG/FÖRSVARSMAKTEN

”Med en len röst gavs ett erbjudande jag definitivt kunde motstå: Tillbringa ett halvår i Timbuktu.”

”Vänta nu. Du tänker träna upp dig till ditt livs bästa form, bli brunbränd och bära uniform?” sa min fru.

Saken var liksom biff efter det.

Kommunikationskollegorna på Säkerhetspolisen säger att de kommer att sakna mig. Jag kommer att sakna dem, för de är verkligen underbara. Men intressant är deras nyvunna intresse för personliga puppor, situationen i Sahel och förbandets fyskrav.

Att en kollega i förtroende frågar hur man söker sådana där tjänster.

Eller att en annan berättar att hen målat om sitt sovrum i den dovt gröna nyansen ”Givakt”.

Hur var det nu, vem var det nu som var Möp egentligen?

När jag kommer tillbaka efter tjänstledigheten ska jag ta reda på det. ◀

Dag Enander jobbar vid Säkerhetspolisen och har bland annat ansvar för myndighetens årsbok. Redaktör för Försvarets forum 2013-2017. Nu tillbaka som Pio på Mali 10.

BILDEN

Foto Astrid Amten/LEDSKOMM

OMBYTTA ROLLER

Uppvisningar, tävlingar, prova-på-tester och en avslutande högtidlig baskerceremoni, där de nybakade soldaterna äntligen fick ta på sig sina mörkblå baskrar. När Ledningsregementet i Enköping firade Regimentets dag en eftermiddag i oktober strömmade tusentals anhöriga och nyfikna till området. En av de populäraste stationerna var 10:e Psyopsförbandets fototavla där alla fick tillfälle att posera i militär utrustning. Ibland behövs det inte mer för att lyckan ska vara komplett.

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

Försvarets forum, SE-107 85 STOCKHOLM

Försvarsmakten bjuder in till
statsceremoniellt högtidlighållande av

VETERANDAGEN

ONSDAGEN DEN 29 MAJ

Kom och hedra Sveriges veteraner vid det nationella veteranmonumentet Restare utanför Sjöhistoriska museet i Stockholm. Nytt för i år är att alla besökare ges möjlighet att, efter statsceremonin är genomförd, lägga ner medhavd blomma vid monumentet.

Under årets högtidlighållande genomför Försvarsmakten ett särskilt uppmärksammande av de veteraner som tjänstgjorde på Unef II 1973–1979. Röda korset uppmärksammar på motsvarande sätt insatsen med fältsjukhus i Korea 1950–1954.

08.00 Flaggorna hissas vid Sjöhistoriska museet.

09.00–17.00 Försvarsmakten, andra myndigheter och ideella organisationer visar upp sin verksamhet på utställningsområdet på Gärdet.

09.00–11.30 Presentationer i mässtältet av insatserna Unef II och fältsjukhusen i Korea.

14.30–15.45 Veterandagsceremoni med kransnedläggning, hederstal och medaljering.

16.00–21.00 Besökare ges möjlighet att lägga ner medhavd blomma.

16.00–21.00 Middag, utdelning av priset till årets veteran samt underhållning och samkväm i mässtältet.

21.00 Flaggorna halas.

Läs mer om detaljer rörande dagen och hitta information om anmälan på www.forsvarsmakten.se/veterandagen. Du som är anhörig till någon som stupat/omkommit/avlidit under insats är särskilt välkommen. Vänligen kontakta oss i god tid före genomförandet på veterandagen@mil.se så har vi möjlighet att reservera plats åt er på hedersläktaren.